

REDAȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile neînțelese nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se
returnează.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele:
BIBLIOTECA DE ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Karl-August-Str. 49, 1070
Wien.
In Brașov la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII) Erszébet-kört.
Prețul inserațiilor: o serie
garantând pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarife și în vo-
iață. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(Număr de Duminică 18.)

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
cile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
cărușul Inului Nr. 30, etajul
II. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Or. dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abonam-
entele, cât și inserațiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 94. — Anul LXXII.

Brașov, Vineri 1 (14) Mai.

1909.

Ca la noi la nimenea.

Această zicală ne-a venit în minte, gândindu-ne la stările de lucruri din Bănățul nostru românesc. Acolo s-au petrecut de câțiva ani între frații noștri lucruri foarte triste, cari au deșteptat îngrijirile tuturor celor ce au pricepere și inimă pentru cauza noastră românească. Va înțelege fiecare că vorbim aici de neînțelegerile și desbinările, ce s-au iscat mai ales de vreo trei ani încoace în sânul foștilor grănițeri ai regimentului bănățean român, neînțelegeri în viața publică politică, cari au răsuflet și amenință tot mai mult de a se incuiba acum și în viața noastră bisericească.

Era un timp nu tocmai îndepărtat, când în fruntea grănițerilor din Bănățul severinean stătea un ilustru general, care, de când s'a fost retras din serviciul activ în armată, și-a dedicat toată activitatea înaintării scopurilor culturale ale neamului românesc și care a fost exemplul viu al unui om de cinste și Român verde. Firește, că un bărbat ca generalul Doda înțelegea chemarea și datoria sa patriotică și națională cu totul altfel, decât cei ce i-au urmat mai târziu în postul de președinte al comunității de avere grănițerești.

Această corporațiune, care are menirea de a fi centrul tuturor nizuințelor de cultură și progres pentru Românii din acele ținuturi, a devenit, prin amestecul și înrăurirea oamenilor stăpânirii, cari din nenorocire, după mersul ce l-a luat dezvoltarea politică interioară din Ungaria, urmăreau interese contrare acelor nizuințe de cultură, mijlocul de care se folosesc adversarii noștri spre a uelți cu ajutorul acelor grănițeri, cari pentru câte un os de ros se fac coadă de topor în mâinile lor, contra intereselor de viață ale poporului băștinaș bănățean și a românismului său. Influența stricăcioasă a uelțirilor adversare în Banat s'a manifestat cu deosebire la alegerile dietale generale

din primăvara anului 1906, cari au adus la putere coaliția maghiară. La aceste alegeri a reușit să iasă biruitor în cercul Caransebeșului, cu tot felul de apucături și cu sprijinul fățiș al organelor stăpânirii, contra-candidatului partidului național președintele comunității de avere Constantin Burdia, care ca să ajungă deputat a părăsit cauza națională și a trecut în tabera adversarilor ei încarnați, făcându-se mamelucul partidului constituțional al lui Andrassy.

Din momentul acesta și-au luat începutul intrigile mișelești, cari au adus desbinarea regretabilă, ce am văzut-o aducând roadele ei ticăloase și la alegerea ultimă de la Oravița. Ajuns deputat Burdia, ca să satisfacă ambițiunii sale nemăsurate personale, a pus toate în mișcare și a făgăduit toate celor de la stăpânire ca astfel să poată cu atât mai ușor unelți, făcând pe micul pașă dela Caransebeș dela a căruia milă și îndurare s'atârne soarta poporului grănițer. S'au scris multe despre Constantin Burdia prin foile noastre naționaliste, a fost adesea nemerit ilustrat și caracterizat ca persoană, dar până acuma încă n-am văzut să fi fost pusă în adevărata lumină, față cu dezvoltarea noastră din trecut, debutarea acestui om fatal, de când a ajuns deputat unguresc.

Propaganda ce a făcut-o și o face desertorul din tabăra națională, Burdia, și căreia i-s'a dat din partea presei noastre naționaliste numirea de „burdism“, nu s'a oprit numai la cele politice, ci a încercat a trece și pe terenul bisericesc. Cu ocaziunea aceasta s'a ivit la ultimile alegeri sinodale în dieceza Caransebeșului o mișcare sănătoasă, ce denotă, că Românii bănățeni încep a-și deschide ochii și a vedea marele pericol, ce-i amenință din toate părțile.

Intâmplările acestea au dat naștere întrebării, cum să se ferească Severinenii și să se apere și în bisericească și sinoadele ei de contagiul veninos al „burdism“-ului. În mo-

mentele acestea discuțiunea asupra acestei întrebări este în toiul ei și merită cea mai serioasă luare aminte din partea tuturor Românilor doritori de bine.

Pentru a ne putea însă orienta cum se cade în discuțiunea aceasta de cea mai mare gravitate pentru noi Românii, trebuie să ne lămurim și să lămurim mai cu samă poporul pe deplin asupra adevăratei însemnătăți a faptelor petrecute, cari au adus lucrurile aici, recunoscând toate întrebările sau greșelile noastre de până acum, ca să le putem îndrepta.

Revista politică.

Alaltăieri au luat sfârșit audiențele bărbaților politici maghiari, iar eri Maj. Sa Monarchul a plecat la Viena, ca să primească pe Impăratul Wilhelm al Germaniei. În cele opt zile, câte a petrecut în Budapesta, Maj. Sa a ascultat cu totul părere a cincisprezece bărbați politici maghiari. Iată numele acestor matadori politici în ordinea cronologică, cum au fost primiți: contele Andrassy, contele Desseffy, Iuliu Iusth, Coloman Szell, Kosuth, Apponyi, St. Tisza, vicepreședintele camerei Rakovszki și Navay, Khuen-Hedervary, fostul ministru Lukacs, Hottsy, Toth și la coadă Wekerle. Dintre reprezentanții naționalităților nemaghiare din țară, cari formează majoritatea locuitorilor țării și cari ar fi putut da Maj. Sale poate îndrumări și lămuriri mai potrivite pentru descurgerea situațiunii atât de încălțite, — n'a fost primit nimeni în audiență...

Resultatul celor 15 audiențe este deocamdată secretul viitorului. Toți, cari au fost primiți în audiență, spun că Maj. Sa i-a primit foarte grațios, că a stat cu ei de vorbă atâtea și atâtea minute, că Maj. Sa i-a ascultat cu mare băgare de seamă, că Maj. Sa arată bine, e rumen la față și câte alte lucruri de mâna a doua. Atâta tot. Despre ceea ce au spus Maj. Sale

și ce-a răspuns Maj. Sa — tac însă tăcerea peștelui.

De altfel Maj. Sa nici nu va fi spus prea multe celor, pe cari i-a trimis în audiență, căci, înainte de a lua o hotărâre, a voit să cunoască părerele tuturor. Ceeace se știe însă cu siguranță este, că Maj. Sa nu va implini deocamdată dorințele koșuștilor, cari cer înființarea băncii independente maghiare, ci Maj. Sa caută o astfel de deslegare, ca să nu se facă o prea mare schimbare în conducerea țării. E vorba adică, ca să se formeze un nou partid cu un nou program, din care partid să facă parte toate elementele mai moderate, cari aparțin astăzi partidelor coaliției. Programul noului guvern ar conține următoarele puncte generale: susținerea pactului încheiat între coroană și coaliție, desbaterea urgentă a votului universal, egal și secret și prelungirea privilegiului băncii comune până la anul 1917. În schimb noul partid ar primi niște concesiuni militare.

Acum, după plecarea Maj. Sale, matadorii coaliției au început să-și bată capul cu pregătirea noului program. Neavând în cătrău — căci le cade greu să se despartă de putere — toți își dau silința să strângă elementele moderate din sânul coaliției și să caute o bază nouă, cu ajutorul căreia să formeze noul partid. Foile maghiare cred, că cu formarea noului cabinet va fi incredințat sau Wekerle sau Andrassy, iar noul partid se va forma prin fuziunea elementelor moderate din sânul coaliției.

— După o tăcere mai îndelungă și-a ridicat din nou glasul faimosul bar. Banffy la adunarea, care a ținut-o Duminică trecută în fața alegătorilor săi din Segedin. Intr'un discurs mai lung, intrerupt de râsetele și aplauzele celor intruniți, a tras o scărmanătură strașnică coaliției, punând vina tuturor relelor în cărca ei. A spus între altele, că politica coaliției constă dintr'un șir lung de minciuni și înșelăciuni, cari au adus țara

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Intunerec.

Bătrânul mergea pe alee, pipăind pământul cu bastonul în care se sprijinea. Ținând capul drept, urmărind parcă ceva departe, așa lui avea parcă ceva din răceala chipurilor săpate în piatră; înfățișarea lipsită de izvoarele de lumină ce absorb sufletul! ca să-l reverse în afară — ochii.

Dar când bătrânul se opri să asculte, să recunoască, după mers, pe cel care venea spre dânsul, zâmbetul ce-i flutura la colțul buzelor, îi împărășie peste căutătură o adiere de blândete și duioșie. Strigă bucuros:

— Tu ești, Grigore, nu-i așa?

Venind din capătul celălalt al aleii, conul Grigore se sili să dea cuvintelor lui o întorsătură de veselie.

— Ai ghicit, coane Vasile. Ai ghicit ca totdeauna. Dar ce faci prin grădină?

Conul Vasile ridică bastonul, arătând de jur împrejur.

— N'au ieșit toate găngăniile la soare? Eu ce era să fac!

Și prinse să râdă.

— Voiam să intru în casă, dar fiindcă ai venit, mai stăm puțin pe-o bancă.

Conul Grigore vroi să se așeze chiar

pe aceea lângă care erau; atunci bătrânul întinse mâna să-l prindă de haină.

— Nu, nu aici; în fund, la locul meu obișnuit. Aici e umbră; acolo soarele parcă și plouă razele, aici și le precupește. Mie nu-mi plac sgârșiciții... he! he! he!

Și începu să râdă iar, întretăiat, cum răd moșnegii.

Apoi cu acel simț puternic pe care-l au orbii și care le înlocuiește într'un chip așa de nemernic ce e mai scump și mai frumos în natură, lumina, conul Vasile se întoarse și o luă la dreapta, pe o cărărușe, înaintea prietenului său. În fund gâsără banca și se așezară jos.

Conul Grigore tăcea, o umbră de mâhnire îi întuneca fața. Din potrivă, niciodată nu păruse mai mulțumit conul Vasile: își scoase pălăria, își trecu mâna prin păr, pe urmă simțirea-i se revărsă prin vorbe.

— Ce frumoasă zi, Grigore! Ce zici! Uite, îți spun drept, simt cum căldura asta blândă, dulce, nu știu cum, îmi străbate prin piele până la suflet. Ce zi, ce zi! De mult, ei! tare de mult, n'am fost fericit ca astăzi.

Conul Grigore de abia răspunse, ca să zică ceva:

— Da, e o zi foarte frumoasă. Mai toate zilele de Mai sunt așa.

Bătrânul zise repede:

— Nu, nu; uite, eri n'a fost așa. Fără de îndoială, de mult, tare de mult n'a fost

asa zi frumoasă. Și iarba trebuie să fi crescut măricică, nu?

— Da, măricică.

— Ii simt mirosul, — miroase a proaspăt, îți aduce aminte de copilărie parcă. Nu-i așa? Ție nu-ți aduce aminte de copilărie mirosul ierbii proaspete?

Conul Grigore se uită mirat la dânsul:

— Da, firește, de copilărie.

Bătrânul urmă:

— Au înflorit salcâmi. Trebuie să fie albi de floare. E un salcâm pe aproape; dă-mi o floare.

Prietenul se sculă, se duse câțiva pași, aplecă o creangă, și rupse câteva flori.

Bătrânului îi păru rău:

— Prea multe ai rupt, e păcat!

Apoi le mirosi, făcând cu glasul înecat de plăcere: Ah! ah! ah!

Peste puțin își dete capul pe spate și rămase așa și pierdut într'o visare dulce. Își aducea aminte de alte zile.

— De o zi ca asta, începu conul Vasile, îmi amintesc ca prin vis... O fi vre-o treizeci de ani... Mă chemase Mihai Sturza la Socola... Atunci am văzut lutăiași dată pe nevastă-mea, pe Profira... Era tot prin Maiu. Cântau privighetoriale, ziua, prin bolțile de verdeață ale grădinii...

Apoi deodată tresări:

— Ai văzut pe Maria? Ei! ai văzut ce face îngrijirea! Aproape s'a făcut bine,

se întremează pe zi ce merge. Doctorul mi-a spus că cel mult în două trei zile o să poată alerga prin grădină.

Apoi răsă iar întretăiat și își subțiiă glasul ca pentru o alintare.

— Fetița tatei, fetița!...

Conul Grigore ridică în sus capul, fața i se strânse ca de o durere nemărginită; totuși răspunse, cu glasul înecat:

— Da... e mult mai bine. Am văzut-o.

— Azi m'a luat de după gât și m'a sărutat... Da, da, vezi! ne-am luat cu vorba, haidem să o scoatem puțin afară, într'un jilt. Haidem, Grigore.

Bătrânul se sculă, își luă bastonul și, sprijinindu-se de brațul prietenului său, o luă spre casă.

Pe Maria, fata lui, care îi era mai scumpă decât viața, conul Vasile nu o putuse privi decât vreme de două luni de zile. În urma unei răceli, urmată de o boală grea, boierul pierdu vederile cu totul. Desnădejdea ce-l cuprinsese fusese așa de mare, că vroia să se omoare. Ar fi dat toată averea aceluia, care l-ar fi putut face măcar să zărească. Dar ochii i se stinsese pentru totdeauna; fatunerecul ce avea să-l învăluiească în mormânt, îl înfășurase din viață. Nefericirea îi era cu atât mai grozavă, cu cât nu-și putea vedea copilul pe care-l iubea la nebunie. Zile întregi sta lângă leagăn, și din ochii îi cădeau șiroaie de lacrimi.

Cu vremea însă, desnădejdea i se

la marginea prapăstiei, iar pe oame-
nii coaliției i-a făcut trădători ai „na-
țiunii”, cari de dragul puterii își
vind toate principiile. De încheiere
vulpea bătrână s'a prezentat alegă-
torilor săi ca omul providențial al
viitorului, care nu numai le va aduce
Ungurilor banca independentă, ci va
face și votul universal, egal și secret.

Vorbirea lui Banffy pare că i-a
supărat rău pe cei din coaliție, căci
după o știre mai nouă vreau să-l
dea jos din deputație. Ziarul „A Nap”
aduce adevărul, că o deputație
de 500 alegători din Seghedin s'a
prezentat eri la secretarul de stat
Szerényi, oferindu-i pentru cazul, dacă
se vor face alegeri nouă, mandatul de
deputat alui Banffy. Se zice, că Sze-
rényi ar fi primit acest ofert și că
pe la sfârșitul acestei luni va ținea
în Seghedin o mare vorbire.

*

Din nou vor avea loc câteva in-
tâlniri de capet încoronate. Vineri
seosește la Viena împăratul Wilhelm.
Vor urma apoi întâlniri între regele
Angliei și împăratului Germaniei, în-
tre împăratul Germaniei și regele Ita-
liei iar mai târziu între împăratul
Wilhelm și țarul Rusiei. Toate aceste
intâlniri au de scop *sustinerea păcii*,
care fusese turburată prin conflictul,
ce era cât pe ci să izbucnească între
Sărbia și monarchia noastră.

*

Din Turcia vin știri liniștitoare.
După [incoronarea] noului Sultan, si-
tuația s'a limpezit și regimul consti-
tuțional pare asigurat. Revoltele din
Albania și Asia mică au fost reprim-
ate prin energica pășire a trupelor
tinerilor turci. Tribunalul militar din
Constantinopol continuă cu pedepsirea
celor vinovați. Alături au fost
osândiți la moarte alți 25 revoluțio-
nari. Camera turcească a votat Marți
o lege, prin care se dispune, că de
acum înainte redactorii de ziare, cari
apar în Turcia, pot fi numai supuși
otomani.

**O caracterizare nimerită a partidelor
dela cârma țării.** În darea sa de samă,
care a ținut-o faimosul bar. Desideriu
Banffy Dumineca trecută în fața alegăto-
rilor săi din Segedin, în care a criticat
fără cruțare faptele coaliției maghiare, s'a
folosit și de vorba unui vechiu prieten al
său, astăzi mort, care făcea parte din par-
tidul independist. Acest prieten, cu care
vorbise despre situația țării, i-a spus acum
doi ani următoarea convingere, basată pe
o experiență îndelungată în cele politice:

»Situațiunea noastră (a independenții-
lor) e foarte grea. Voi (adecă Banffy, când
era la putere) ați mințit poporul, iar noi

pe rege. Acum însă ne aflăm în situația
neplăcută, că trebuie să mințim și poporul
și pe rege.»

O caracterizare mai nimerită a celor
dela putere, fie din orice tabără, nici că
s'ar putea!

**O deputațiune de Români năcăjiți la
ministrul Andrassy.** În ziua de 10 Maiu n.
a sosit în Budapesta o deputațiune a lo-
cutorilor din comuna Bretea-română (com.
Hunedoara) pentru a fi primită în audi-
ență de ministrul Andrassy. Motivul care
a hotărât pe acești oameni să facă dru-
mul cel lung până la Budapesta a fost o
nouă ticăloșie a unui viceșpan ungar. Lo-
cutorii din Bretea adevărată aveau pe hotarul
satului lor vre-o 90 jugăre loc de pășu-
nit, aparținătoare proprietarului Szilvasi
Aladár. În urma lipsei mari de nutreț, sim-
țită atât de mult anul acesta, Szilvasi se
invoise cu oamenii din sat că în schimbul
unei sume mari de bani să lase herghelia
satului să pășuneze pe locul lui, așa că
banii ce-i plăteau oamenii pentru pășu-
nitul vitelor, făceau aproape tot atât cât și
prețul vitelor.

La propunerea câtor-va fruntași din
sat, oamenii s'au hotărât să cumpere lo-
cul lui Szilvasi, care le-a cerut pentru loc
40,000 cor. Oamenii, buni bucurăși, s'au
invoit cu prețul și în 14 Aprilie Szilvasi
a recunoscut în fața notarului comunal și
a judeului, că a vândut izlazul său oame-
nilor din sat cu 40.000 cor. S'a făcut în
toată regula și contractul și Români cari
aveau să plătească în 1 Maiu n. cele 40,000
cor. și-au scos vitele la pășune pe locul
cumpărat. La 2 săptămâni după încheierea
contractului însă vice-comitele Pogány,
spunând că izlazul l'a cumpărat el în 2
Maiu dela Szilvasi, oprește pe oameni de
a-și mai duce vitele lor pe izlaz. Sătenii,
știind că ei au cumpărat locul înaintea
viceșpanului, l'au rugat, ca cel puțin până
se va sfârși afacerea la judecătorie să lase
vitele să pășuneze. Viceșpanul însă i-a
scos pe oameni și pe vite cu ajutorul gen-
darmilor din izlaz.

Acum afacerea se află la judecăto-
rie. Bieții oameni au făcut arătare crimi-
nală în contra lui Szilvasi, care și-a vân-
dut acelaș pământ de două ori. Impotriva
lui Pogány însă s'au plâns la ministru, pe
care l-au rugat să oprească pe viceșpan
că să nu se folosească de gendarmi acolo
unde nu lui îi compete lucrul acesta, ci
judecătoriei.

Ministrul de interne Andrassy a pro-
mis delegațiunii, că se va interesa de afa-
cere și va încerca să îndrepte răul făcut.
Vom vedea

Sinodul protopopesic dela Ibaștalău.

(Fine.)

Să ne dăm bine sama de împrejură-
rile în care trăim. Ni-e incredințată o turmă
fle-căruia din noi să o păstoriim. »Păstorul
cel bun sufletul își pune pentru oic —
auziți! .. sufletul!«

»Cel ce își pierde sufletul său pentru
mine și pentru evanghelie — afla-va pe
el«, zice omul nostru Is. Christos.

În turmă vor fi și oi bolnave, avem
noi în popor și fi necredincioși și răi —
dar' să nu uităm că Christos a zis: »Nu
trebuie sănătoșilor doitor, ci bolnavilor.«

Să luptăm pentru întocirea tuturor
și mai vărtos a celor răi, să ne rugăm cu
cuvintele sfintei rugăciuni a părintelui
Vasilie cel mare: »pe cei buni întru bu-
nătate ta îi păzește, pe cei răi buni îi fă-
cu bunăteatea Ta... Aduți aminte Doamne
Dumnezeule și de toți cei ce se roagă
mării îndurării Tale, și de cei ce ne iubesc
și de cei ce ne urăsc...«

Cu un cuvânt să ne îmbărbătăm, să
fim preoți, după inima lui Christos și să
ne învățăm a lupta — și a răbda.

Căci dacă am considera noi răutatea,
cu care unii din poporeni conduși de noi
— seduși fiind de diavolul și de exemple
rele — o nutresc față de noi; dacă am
considera toate loviturile ce îndurăm dela
acea pe cari atâta i-i iubim, și pentru
cari de atâtea ori ne jertfim, — atunci
n'am fi vrednici a ne năvăra între învâ-
tăceii lui Isus Christos, care zice la Sf.
Evang. Luca: »Celui ce te bate pe tine
peste o parte a feței, întoarce-i și cea-laltă;
și celui ce-ți ia haina — nu-i opri lui nici
cămașa. Și tot celui ce cere dela tine dă-i,
și dela cel ce-ți ia ale tale, nu cere înapoi.«
— Sf. Luca cap. VI vers 31—22.

Lumea noastră învățată — cu foarte
puține excepțiuni — nu ne dă sprijinul
recerut. Vină ni se bagă, dar ajutor nu
vine dela aceia pe cari biserica i-a crescut
la sânul său de mamă dulce. Credința în-
cepe a scădea, și scade din motivul că
oamenii noștri culti nu pun destul pond
pe ea — că să nu zic, că nu pun aproape
de loc.

Ce să zic apoi de semidocti, cari răsăr
acum ca ciupercile după ploaie, pe urma
unei instrucțiuni în școale necrofessionale.
Gândești că-i băstămat lui D-zeu pe noi
— căci care cum se ridică de știe puțin-
tică carte, nu mai sărută crucea cu evlavie
recerută, nu mai ingenunchie — să nu-și
mânjească sdranța ce poartă în locul fru-
moasei haine de mai înainte: — nu mai
sărută mâna preotului ci se pare că ar
aștepta că preotul să se simtă fericit că-i
dă mâna. — Invați puțină carte — dar
nu știu, nu vrea să știe, că preotul acela
e părinte — și ca cu un părinte să trac-
teze și să-l asculte, — nu, ci profesează
niște principii false de viață, cari duc legea
și neamul la pierire.

Ce le pasă lor; atâta pricep!
Trăiesc astfel de oameni fără cre-
dință în suflet și mor fără nădejde... Și
când mor, ar repara totul, dar atunci e
târziu.. nu mai pot.

»Și noi trebuie, — auditi! trebuie
să dăm samă și de aceștia înaintea lui
Dumnezeu, de drojdiile acestea ale ome-
nimei, cari se țin învățați și 's nebuni, cari
se țin cu minte și n'au scaunul judecății
la loc — vorba scripturei: »Zis-a nebunul
întru inima sa: nu este Dumnezeu!«

Ei până trăesc nu știu ce e mila,
când e vorba de a se îmbogăți, nu știu
ce-i înfrânarea, când e vorba de a se des-
mierda, nu știu, nu vreau să știe ce e
dreptatea, când e vorba de a se ridica
peste alții, — și dacă își aduc aminte
câte-odată de Domnul Christos și-l ream-
intesc într'un mod așa de greșit — încât

nu-și mai poate aduce aminte Domnul
Christos de ei?

Și vedeți, noi și pe aceștia trebuie
să-i îmbrățișăm: »Tuturor toate m'am fă-
cut« spune cartea sfântă, — să ne călcăm
pe inimă, să le iertăm nebulniile, batjocu-
riți fiind de ei, neîncetăm să stăruim a-i
aduce la calea adevărată a virtuților —
»păzindu-ne ca să nu cădem și noi în
ispită« bine păzindu-ne. Virtutea să fie
calitatea preoției — căci nu pot înțelege
cum am putea noi predica »iubirea« pe
când noi urăm, cum am predica mila și
noi n'avem îndurare de sărac și năcăjit;
cum am putea predica abnegațiune când
noi nu abzicem de plăcerile lumești. —

Sus să avem inimile! Să ne facem
un trup și un suflet, să ascultăm de capii
noștri puși de D-l Christos nouă. — Dar
nu numai să i ascultăm fără să-i iubim,
să ne rugăm la D-zeu, din toată inima
ca să-nădătească, virtute și putere să le Ia,
ca să ne poată conduce conform învâ-
tăturilor Dumnezeescului răscumpărător și
dacă e de lipsă solidari să fim întru a-i
ajuta cu ce putem și noi.

Intăriască Dumnezeu brațul lor
în ziua luptei, ca cu arma dreptății și a
iubirei să învingă și la fericire să-și con-
ducă turma.

Să nu facem ca mare parte din mi-
reni — cari încep a nu mai pune atâta
pond pe povețele preotului — cât pe a
unui jude... etc... ci noi strănși uniți să
știm — că poruncitor adevărat avem de
Christos pus.

Vi le-am spus acestea Onorați frați,
căci am rezonat că azi așa și numai cu
acestea îndrumări se cade mie să deschid
acest sinod protopopesic. Mi se pare că
cetesec în inimile voastre că și Voi On.
frați ca mine gândiți, — și dacă n'oi
gândi ca mine — ar fi vai mie și vai
voură!!

Suntem toți servitori ai unui altar
amenințat, aceleaș interese spirituale ne
leagă, cu aceleaș arme ale iubirei trebuie
să luptăm... trebuie... dacă vreți ca nepri-
hănit să rămână altarul — la care varsă
lacrimi de două sute de ani trecuți un
neam ce până azi a fost ingenunchiat, dar
înfrânt nici dată. Întrâni să fim acuma?
Să-și fi uitat D-zeu de noi — de poporul
care-i cânta din strane: D-zeul părinților
noștri, care faci pururea cu noi după blân-
detele Tale, nu-ți îndelunga mila ta dela
noi ci pentru rugăciunile lor în pace ocăr-
muște viața noastră. — Nu, — ei nu
și-a uitat de noi — numai noi poporul
de nu ne-am fi uitat de el

Prea mult am suferit — pentru ca
suferința aceasta să n'abibă preț. — Și
prețul va fi triumful altarului nostru —
pe care noi l'încunjurăm cu atâta iubire
și devoțiune.

În numele celuiia deci care a răbdat
neasemnat mai mult ca noi — mai mult
ca lumea întreagă, în numele lui Isus
Christos, care ne-a trimes pe noi ca rod
să aducem în numele Lui și a Prea sfintei
Treimi adevă: A Tatălui și a Fiului și a
Spiritalui sfânt, declar sinodul protopopesic
de primăvară din acest district de deschis.

Ibaștalău, la 27 Martie 1909.

George Simu
protopop.

schimbă într'o împăcare cu sine de toate;
și-l hotărî să-și primească soarta așa cum
i-o lăsase Dumnezeu. Iar mai târziu, când
fetița începu să vorbească, să-i cânte, o
mulțumire pe care n'o simțise până acum
i se scoboră în suflet, și fericirea că-i
poate asculta glasul și sărută obrazul, îl
făcu să dorească din nou să trăiască. Să
trăiască pentru copilă.

Trecuse ani de zile. Lumina ochilor
conului Vasile părea că se stinsese în
schimbul altui dar mai mare: fata lui,
Maria. Dânsa ajunsese acuma de șapte-
sprezece ani. Dar în primăvara acestui an,
se îmbolnăvi de răceală. Desnădejdea co-
nului Vasile fuse tot atât de mare, ca
atunci când își pierduse vederile. Doctorul
se temea mai mult de viața bătrânului
decât de aceea a fetei, pe care în adevăr
o și ridicase din pat. Conul Vasile se li-
niști, dar puțința unei nouă pierderi îl
arunca de multe ori în cea mai dureroasă
neliniște. Copila se însănătoși, dar în piept
ii rămăsese o urmă adâncă.

Dela boala cea nu se mai întremase
cum se cade; slabă, fără un pic de sânge,
tușea sec și în urmă începuse să verse
sânge. Doctorul spuse coanei Profirei să
aibă nădejde în Dumnezeu, însă în aceeaș
vreme o rugă să nu cumva să spuie co-
nului Vasile, pentru care acest lucru ar
fi fost moartea. Copila, ca toți ce sufar
de piept își presimțea sfârșitul, dar cu
aceea iubire gingașă și nemărginită ce o au
unii copii pentru părinții lor, căuta ca prin

veselie, prin glumele ce le făcea de câte ori
se potriveau împrejurările, să-l înșele pe
conu Vasile. Se stingea pe făce zi câte
puțin, ajunsese ușoară și subțire ca o pană,
și totuși, de câte ori se apropia conul
Vasile de dânsa, îl primea răsând, bătând
din palmele ei străvezii.

Acum două luni căzuse iar la pat.
Nu putura să-i ascundă bătrânului. Conul
Vasile avu o clipă de nebulie, nu mai
voia să se deslipească de patul fetei. În
sfârșit tineret'a și îngrijirile o mai smul-
seră încă odată din brațele morții, ca să-i
mai prelungească suferința, dar era pier-
dută cu desăvârșire. Putea să se stingă în
ori și care clipă.

În ziua când o îmbrăcă și o așe-
zară în jilț, la fereastră, doctorul luă pe
conul Vasile de mână, îl duse lângă fata
d-sale și-i zise:

— Vezi, coane Vasile, ți-am ridicat-o
iar. Fiți cum'nți amândoi, că are să fie
bine.

Astăzi doctorul Franț venise de di-
mineată, se duse lângă bolnavă, se uită la
ea și o mângăie pe obraz. Conul Vasile,
pe care zadarnic se încercase până acum
să-l îndepărteze, să-l ducă undeva la țară,
să-l pregătească acolo, încet, cu multă
chibzuință pentru grozava lovitură ce avea
să sufere, se apropia!...

Când îl văzu, doctorul Franț tresări,
dar se reculese repede.

— Coane Vasile, peste două trei săp-

tămâni »tutuiu« Maria poate prinde flu-
turi prin grădină.

Conul Vasile răsă întretăiat, întrebă:
— Da? da? Fetița tatei, fetiță!

Copila închise ochii și printre genele
strânse isvorară două lacrimi mari. Conul
Vasile îi luă mâna și i-o sărută, iar dr.
Franț și coana Profira, dându-se la spa-
tele copilei, începură să plângă.

Doctorul chemă, într'altă odaie, pe
coana Profira și-i spuse cu glasul înju-
mătățit:

— Coană Profiro, trebuie să nădăjduim
mereu, dar ar fi bine dacă ai îndepărta
pe conul Vasile. Eu am să încerc să-l iau
mâine dimineață. L-aș lua acum, dar nu-
mi vine să-i spun. Azi m'aș trăda.

Și apoi urmă, în șoaptă:
— Până mâine cred că... cred că n'o
să fie nimic...

Coana Profira, înțelese, simți că se
îneacă, de abia intrăbă.

— Cum, așa degrabă, domnule Franț,
te rog, spune-mi!

Domnului Franț i se umeziră țărâși
ochii, o luă de mână și plângând ca după
copilul lui, răspuse:

— Da... degrabă... prea degrabă.

Coana Profira își duse mâinile la piept
și le apăsă cu toată puterea, apoi înadu-
șindu-și durerea, gemu adânc și căzu pe
covor. Doctorul o ridică repede în brațe,
o puse pe pat și chemă slugile.

După îngrijirile doctorului, coana Pro-
fira își veni în cunoștință; dar, mută de
durere nu mai putea scoate nici o vorbă.

Doctorul plecă, iar conu Vasile, în-
tinerit de bucurie, se scoboră în grădină,
pipăind pământul cu bastonul.

Când bătrânul și conul Grigore în-
trară în odaie, coana Profira stătea în
genunchi lângă fată.

Când se auziră pașii, copila tresări și
întoarse capul spre ușă; conul Vasile în-
cepu din prag:

— Uite, am venit cu Grigore să-ți
facem gustul, fetița tatii, și te scoatem
cu jilțul în grădină, la soare.

Fata răsturnă capul pe spate, ostentă.
Coana Profira se împotrivi:

— Lasă, Vasile, Mariei îi e cam somn.
Dar copila își încordă puterile:

— Nu, mamă, nu mi-e somn, chiar
vreau să iau puțin aer.

— Da, nici vorbă, nici verbă, fetița
tatii, răspunsul conul Vasile. Ia să vie
două slugi ca să ridico jilțul.

Două femei apucară jilțul, și înset îl
scoaseră din odaie. Copila rasturnă iarăș
capul pe spate și închise ochii. Cu buzele
întredeschise, părea un chip de ceară. Co-
anei Profirei i se păru că o scoate moartă
în sicriu, nu mai putu să răbde, alergă în
iatac și izbucni în strigăte de durere.

În această vreme, slugile așezară jil-

Din România.

București, 29 April 1909.

Impotriva scumpirii alimentelor. — Sesiunea generală a Academiei. — O asociație de mare folos.

Duminea trecută muncitorii din București au ținut, în sala Dacia, a doua întrunire pentru a protesta împotriva scumpirii principalelor articole de hrană.

Mișcarea muncitorilor a început curând după greva brutarilor, cărora, în cele din urmă, Primăria le-a îngăduit urcarea prețului pâinei.

Populația e, cu drept cuvânt, indignată de creșterea tot mai mult a prețului articolelor de hrană, cari acum 7—10 ani, se vindeau aproape cu prețul de jumătate. Cea mai eficientă între toate era pâinea, care, nu sunt mai mult de 4 ani, se vindea cu 18 bani kilogramul. Creșterea prețului atât la carne, cât mai cu seamă la pâine, se explică prin exportul, în cantități mai mari azi decât în trecut, al acestor articole, apoi prin cartelierea proprietarilor de mori (cât privește pâinea); dar o cauză, poate tot atât de hotărâtoare, este și eficienta banilor în urma aurului tot mai mult, pe care îl dă pământul Californiei, Africii de sud etc. E adevărat că țările cari nu-și au minele lor de aur, trebuie să-și dea grâul, sarea, vitele lor, pentru a se împărtăși și ele de o părțică din comorile nou descoperite.

Fiindcă, însă, pentru ridicarea prețului, astăzi, proprietarii de mori își au și ei vina cartelului lor, — o vină, care nu se poate ierta — împotriva lor își îndreaptă muncitorimea protestările, cari promet să se mai repete încă.

Pentru întreaga luna Mai, toți membrii Academiei Române sunt convocați în sesiune generală anuală, care înainte se ținea, întotdeauna, în cele 4 săptămâni, cari precedau sărbătorile Paștilor.

Ca nealțădată, după deschiderea sesiunii, toți membrii vor face o excursiune în Dobrogea, conduși fiind de d-l Anghel Saligny, președintele Academiei Române.

Plecarea va avea loc Duminecă cu trenul, spre Giurgiu, de unde apoi cu vaporul pe Dunăre până la Cernavoda, unde membrii Academiei vor vizita podul »Regele Carol«. Apoi cu trenul vor merge la Constanța spre a vizita lucrările portului. Marți se vor înapoi în București.

Județul Putna, din sudul Moldovei, a făcut cea mai rară și totodată cea mai frumoasă încercare. Toate comunele din județ s'au întrunit într-o asociație, care are de scop de a înzestra treptat satele cu școli, biserici, infirmerii etc.

La adunarea, care a avut loc în Focșani, au luat parte toți primarii și câte doi delegați de fiecare comună. Au mai luat parte la consfătuire: secretarul general al ministerului de interne, prefectul județului, primarul orașului Focșani, revizorul școlar etc.

Fondurile acestei asociații vor fi formate din 1) Jumătatea fondului cârciumelor. 2) din venitul fondului de rezervă, ce se cîntă din cinci în cinci ani comune-

șul lângă o bancă, în soare, îl puseră jos și plecară.

Conul Grigore cu sufletul strâns stătea deoparte. Bătrânul se apropie de fata lui și o sărută pe frunte.

— Ce zi frumoasă, fetița tatei! Florile de salcâm te adorm. Vrei o floare de salcâm? Grigore adu-i o floare.

Degetele fetei nu putură ține floarea. — Aerul îți face bine, fetiță? Întrebă conul Vasile.

Copila șopti:

— E cald... Mi-e bine!

Conul Grigore plecă în jos capul și se așeză pe celălalt cap al băncii. Steteau așa, câte trei fără să scoată un cuvânt.

Grădina era neclintită, nu se mișca nici o frunză, nici un fir de iarbă. Conul Grigore își sterse ochii și privi spre copilă. Deodată tresări, se uită la bătrân, apoi se apropie de jilțul în care fata cu capul pe un umăr părea că doarme. Îi luă mâna. Se sfârșise. Sufletul sburase.

Conul Grigore simți că o sudoare rece îi umezește părul, gemu ca și când ar fi fost rănit.

Conul Vasile întoarse repede capul, și vroia să se apropie.

— Ce face fetița tatei?

Dar prietenul cu sufletul impietrit de groază, îngână:

— Nu o atinge... las-o puțin să se odihnească... a adormit. Conul Vasile, fără

lor. 3) din capitalurile disponibile ce au comunele în timpul de față.

Cele dintâi cheltueli se vor face pentru localuri de școli.

M.

Împăratul Wilhelm la Viena.

Mâne va sosi împăratul cu împărăteasa Germaniei, venind dela Corfu, în Viena, unde vor vizita pe bătrânul nostru monarh. Nu de mult a fost oaspele Curții și al orașului fiul cel mai mare al împăratului Wilhelm II principele moștenitor Frederic Wilhelm. Acesta a fost primit cu mare căldură și cu frumoase festivități, dar primirea ce se va face acum parechii imperiale germane va fi de o pompă, care n'a mai fost văzută nici în Viena până acum. De mult se lucrează la decorarea orașului și de o săptămână se tot împodobesc străzile principale. Centrul decorățiunii este înaintea porții palatului. Aceste decorațiuni nu sunt numai de colorii, flori și steaguri înfrumusețate și luminate cu mii de flăcări electrice, ci se ridică și decorațiuni arhitectonice. Impunătoare vor fi catargele îmbrăcate în ghirlande verzi și încărcate cu steaguri și cosuri de flori apoi legate unul cu altul prin ghirlande verzi. Intre catarge vor fi și de cele electrice.

E vorba că atât curtea și societatea distinsă cât și întreaga populație a Vienei, vor emula spre a face o primire, cât se poate de entusiastă suveranilor Germaniei, drept manifestație pentru Wilhelm II. puternicul aliat al lui Francisc Iosif I., care cu ocaziunea conflictului extern iscat din pricina anexiunii Bosniei, a sprijinit cu credință cauza Austro-Ungariei și a împăratului ei. »Bud. Cor.« anunță, că azi Joi vor pleca dela Budapesta și membrii guvernului ungar demisionat în frunte cu ministrul Wekerle, ca să fie de față la festivitățile date în onoarea împăratului Germaniei. Deputații germani ai parlamentului din Viena, la dorința radicalilor germani, vor ținea o mare adunare a uniunii naționale germane mâne, în 14 a lunii curente, pentru a da expresiune sentimentelor de bucurie, ce a cuprins pe Germanii Austriei, din incidentul vizitei împăratului Wilhelm în Viena.

Încingerea cu sabia lui Omar a Sultanului Mehemet V.

Luni s'a desfășurat cu pompa tradițională ultimul act al suirei pe tronul Turciei a noului Sultan Mehemet V: încingerea sa cu sabia califului Omar.

Se știe că la Turci sabia a fost întotdeauna simbolul puterii suverane și încingerea cu sabia înseamnă investirea cu puterea suverană. Fundatorul dinastiei Sultanilor, Osman, a fost cel dintâiu, care a primit la investirea sa o sabie ca semn al suveranității, dar ca mai sfântă e considerată sabia califului Omar, care este cu două tăișuri și cu care se încing de un timp încoace Sultanii când se urcă pe tron. Această sabie se păstrează în moschea Eyub, care este situată pe malul stâng al Cornului de aur. În această moscheie se află mormântul lui Eyub, care era purtătorul

să mai scoată o vorbă, fără să o atingă, se plecă spre jilț, zâmbind.

(Albina). Em. Gârleanu.

Cântec popular.

(Din România).

Foae verde merișor
La fereastra cu ușor,
Bate murgul din picior,
Și nu bate ca s'adorm,
Ci bate ca să mă scol
Să-i dau fân și orzișor.
Fânșor din zănie
Orzișor din orzârie
C'asa-mi vrea dușmanii mie.
Păhărel, musteață rară.
Scoate șaua din cămară

steagului lui Mahomed și care căzuse în luptă înaintea Constantinopolului.

Ceremonia încingerii în moscheia Eyub a durat 20 minute. În timpul trecerii cortegiului prin Eyub, Cornul de aur și Bosfor, noul Sultan și Ghazi Muktar au fost viu aclamați de un public foarte numeros. Lângă poarta Adrianopolului corpul diplomatic, notabili și numeroși străini au făcut ovațiuni Sultanului Mehmed, care a mulțumit.

Prefectul orașului a înmănat Sultanului o adresă de omagii în numele populațiunii. Lângă moschea Fati, Sultanul a părăsit trăsura și a fost primit de miniștri și de marii demnitari, apoi vizitând cortegiul s'a îndreptat spre vechiul Serai, unde Sultanul a fost salutat de deputați și senatori. Noul Suveran s'a dus apoi pe mare la palatul Dolma-Bagece, fiind aclamat pe tot parcursul de un public foarte numeros, care a făcut ovațiuni și comandantului Niazi. Trupele și jandarmeria macedoneană au făcut o excelentă impresiune.

STIRILE ZILEI.

— 30 Aprilie v.

Maj. Sa Monarhul, după ce a stat o săptămână în Budapesta, în care timp a primit în audiență pe numeroși bărbați politici maghiari, s'a reîntors eri după amiazi la Viena, pentru a primi părechea imperială germană, care sosesse Vineri la Viena. În vederea sosirii împăratului și împărătesei germane orașul Viena a îmbrăcat haină de sărbătoare.

Adunarea de primăvară a comitatului Brașov este convocată pe ziua de 28 Maiu stil nou.

Achitat. Marți s'a judecat la curtea de apel din Oradea-mare procesul preotului Ioan Cure din Covăsinț și al țărănilor Marian Chiș și M. hai Vortan pentru »instigație« ce ar fi făcut la alegerea de primar de acum un an și jumătate. Se știe că atunci preotul Cure fusese ferecat în lanțuri și dus pe ger la Șiria de jandarmi pentru pretinsa ațâțare. Curtea de apel în urma pledăriei d-lui Dr. Ștefan C. Pop a achitat pe toți trei acuzații căci s'a dovedit că toți martorii ce s'au adus împotriva lor au fost niște oameni, cărora nu li-s'a putut da crezământ.

O trupă ambulată de teatru s'a înjghebat în Brad cu scopul să joace în oraș și satele din jur piese teatrale potrivite pentru îndreptarea scăderilor popoului nostru. Până acum s'a studiat piesa lui Alexandri »Lipitorile satelor«, care s'a și reprezentat Duminea trecută în comuna Chereșel. Urmează acum celelalte sate învecinate. Trupa constă din: d-na E. Timbuș, d-șoarele Olga Boneu și Emilia Safta, apoi d-nii: Dr. I. Radu, Dr. Tr. Suciu, Dr. C. Albu, Iuliu Giurgiu, Petru Mateș, Ioan Henteș, V. Damian, Lazar Suciu, Teodor Lungu și P. Lazar. Fapta damelor și d-nilor din Brad merită toată lauda.

Primirea de elevi în școala c. și r. de cadeți. Pe anul prim al școalei c. și r. de cadeți (infanterie) din Sibiu, se primesc cu începerea anului școlar 1909/1910 (mij-

locul lui Septemvrie) aproximativ 30—35 tineri fizicește apți, cari cu luna Septemvrie anul curent au împlinit etatea de 14 ani, dar nu au trecut peste etatea de 17 ani, simțesc în dânsii aplicare pentru chemarea militară, și au absolvat cu succes cel puțin sufficient patru clase civile sau patru clase dela o școală medie. Condițiunile de primire, cari totodată cuprind și forma rugării, se pot căpăta pe lângă trimiterea anticipativă de 45 fil. la școala de cadeți. Petițiunile de primire pentru locuri de plătit sunt a se înainta la comanda școalei, imediat după primirea testimoniuului dela finea anului școlar curent, dar cel mult până în 12 Iulie st. n. Dacă petentul are să mai facă vre-un examen de emendare, atunci trebuie să trimită un atestat interimar. Cererile necomplete, care se înaintează tocmai la termenul ultim, adică 12 Iulie st. n. nu mai pot fi luate în considerațiune. — E de observat, că cereri care intenționează obținerea unui loc de tot gratuit, fondat din partea statului, sunt a se înainta necondiționat la ministerul reg. unguresc de honvezi (pentru apărarea țării), până la termenul hotărât, publicat în foaia oficială »Rendelei Közlöny«.

Fapta bărbătească a unui ofițer român. Locotenentul Em. Boleanu din reg. I roșiori a fost decorat zilele trecute de Maj. Sa Regele Carol al României cu medalia pentru »Bărbăție și Credință cl I.« Iată fapta bărbătească, pentru care a fost decorat curajosul locotenent român: Isbucnind zilele trecute în orașul Galați un foc tocmai în momentul când locotenentul Boleanu întorcându-se dela teatru trecea împreună cu soția d-sale pe acea stradă, și auzindu-se strigăte desperate în casa cuprinsă de flăcări, numitul domn locotenent, deși nu se afla încă nimeni, care i-ar fi putut sta în ajutor și nici chiar stăpânul casei, care era dus după interesele sale, fără a pierde vremea, și înfruntând pericolul la care se expunea, s'a repezit în mijlocul flăcărilor, salvând pe cele două femei, cari zăceau aruncate jos, în urma exploziei produsă de gazul răspândit într-o cameră, în care din imprudență se lăsase deschise robinetele gazului, și unde, printr-o și mai mare imprudență, numitele femei intraseră cu o lumânare aprinsă. În urmă, locotenentul Boleanu, aflând că într-o altă cameră durmeau copiii doamnei casei, intra din nou în flăcări și, curisicul vieții sale, scăpă dela o sigură moarte și pe cei trei copii.

Un dar al d-lui Anton de Mocsonyi. Foile din România publică următoarea mulțumită: D-l Anton de Mocsonyi binevoind a oferi suma de 300 cor. în folosul victimelor incendiilor și inundațiilor, comitetul central de ajutor pentru incendiați și inundați de sub patronajul M. M. L. Regelui și Reginei îi exprimă vii mulțumiri.

Funcționarii postali din Franța au declarat eri din nou greva generală, neimplinindu-li-se promisiunile puse în vedere de ministrul de comerț. Se crede, că în urma acestei greve, căreia s'au alăturat toți funcționarii și impiegații poștelor din întreaga țară, cabinetul Clemenceau va dimisiona.

Și-o pune pe prispă-afară,
Să mi-o bată vânt de vară;
Și s'o bată la oblânc,
Să vie murgul din câmp,
Să pun șaua să mă duc,
La puicuța de demult
Că nu-s căne ca s'o uit.
Că de când nu ne-am văzut
Carnea pe mine a scăzut,
Puțintică ce-a rămas
Și-aceea s'a fript s'a ars
Și de vrei s'o cântărești,
Nici o litră nu găsești,
Nici o litră nici un dram,
Că-i menită de dușman;
De dușman, mânca-l'ar focul
Că el mi-a mâncat norocul,
Că eu noroc am avut,
În crâșmă nu l'am băut,
Nici în târg nu l'am vândut,
Prin străini l'am prăpădit
Și nici că l'am mai găsit.

Sandule, nici să-ți pese...

De A. Vlăhuță.

Am cetit, dragă Sandule, scrisoarea pe care un suflet prea milos și-o trimite de Paști, ca să te consoleze, că n'ai haine noi. Să fie oare adevărat că-ți pare așa de rău și că chiar ai plâns când coconașul Jean, uitându-se la tine de sus, te-a întrebat: »de ce n'ai haine noi?« — Dar atunci tu nu mai ești băiatul cuminte pe

care-l cunosc eu. Și când ași ști una ca asta, te-ași trece și pe tine în droaia de secături, de cari nici un neam de pământ nu poate fi scutit, și mi-ași căuta de drum. Eu însă am cu totul altă idee, și despre tine, și despre însemnătatea hainelor noi în viața unui copil. Și de aceea m'am și hotărât să-ți trimit scrisoarea asta, — ca să te scot din unele nedumeriri și chiar păreri greșite, ce-ți va fi putut strecura în suflet, sufletul tău de copil, scrisoarea dela Paști, care între altele îți spunea, că: »în lumea în mijlocul căreia te-ai născut și trăești, hainele fac pe om și hainele deschid toate porțile«. Numai un negustor de haine gata ar putea susține astfel de idei... Nu, Sanducule dragă, tu să nu crezi așa ceva. Adecă la dreptul vorbind, atârnă de ce vrei să fii, și de ce vrei să faci în lumea asta.

Dacă vrei să fii un rob al formelor și al tuturor deșertăciunilor, un mușache sclivisit, preocupat de cărlionțul lui de pe frunte, ca de cea mai însemnată notă a personalității lui, atunci — știu și eu? — poate că și hainele vor aduce unele mulțumiri în golul vieții tale netrebnice. Dar în schimb, de câtă fericire adevărată nu va rămânea străin, pentru totdeauna străin sufletul tău! Fă-ți idee: încorsetat, cu gatu nșopenit în sugrumarea celui mai înalt guier în care a putut moda vre-o dată să injuge un tip de găgăuță, cu mintea la cravată, la lusurul ghetelor, și la ce efect pot face asupra lumii mustățile

Parastas pentru Alexandru Mocsonyi. Duminecă se va oficia obicinuitul parastas după șase săptămâni pentru odihna sufletului neuitatului Dr. Alexandru Mocsonyi în catedrala din Sibiu. La acest parastas va celebra I. P. Sa. Arhiepiscopul și Metropolitanul Ioan Mețianu cu numeroasă asistență.

Din Cluj ne vine o știre îmbucurătoare. Mai mulți meseriași de inimă în frunte cu d-nii Dr. Alexandru Vaida și Dr. St. Morar vor înființa în curând în Cluj sub numele »Granitul« o reuniune de zidire cu scop, ca să promoveze bunăstarea materială și cultura meseriașilor și muncitorilor clujeni. În scopul acesta s'a lansat un prospect. Nu putem decât să felicităm pe inițiatorii acestei importante reuniuni și să le dorim o cât mai frumoasă isbândă.

Sinucidere. Eri spre seară s'a sinucis elevul școlii comerciale sup. maghiare din loc, Ludovic Schlessinger, în dormitorul internatului acestei școli, cu un glonț de revolver.

Cărți apărute în milioane de copii. Se crede în general că Biblia este cartea cea mai răspândită. De fapt, ea se găsește în toate colțurile pământului. Numai tipografia din Halle a tipărit în mai mult de 100 ediții. Numărul edițiilor ei este însă mult mai mic de cât al Calendarului chinez, care se distribuie anual în 8 milioane exemplare. Se tipărește numai la Peking, în tipografia imperială; alt calendar nu se poate vinde în China. De oare ce Chinezii pun mare valoare pe calendar și pe cuprinsul lui, îl și cumpără anual până la ultimul exemplar. În apus de sigur Biblia este cartea cea mai răspândită; alte cărți, cari de asemenea au fost tipărite în milioane de exemplare, sunt — dintre cele mai vechi — Don Quichote al lui Cervantes și »Coliba unchiului Tom«, cunoscutul roman al lui Beecher-Stowe. Apoi mai este un abecedar al învățătorului Häster, scos într-o editură în Essen și răspândit în mai mult de 1200 ediții.

Un club al celor de o sută de ani s'a constituit în New-York și cuprinde 9 bărbați, cari reprezintă la un loc suma de 932 ani. Acești nouă moșnegi s'au hotărât să înființeze clubul, pentru ca să intre prindă cu propria cheltuială o călătorie de recreare cu automobilul. Acest exemplu a fost imediat imitat și de femei.

Urmările unui trăznet. Căzând trăznetul în timpul furtunii pe clopotnița bisericii din Gassin, sătuc pe vârful unui deal, electricitatea s'a coborât pe funia de fier cu care se trag clopotele și le-a făcut să sune. Într'un dulap, ale cărui uși le-a rupt fulgerul, erau niște sfeșnice cu lumânări în ele. Lumânările s'au aprins, iar mai multe sticle dela sfeșnice s'au topit. Trăznetul, urmărind și drumul, a zmuld dușumeaua din veșmântărie, a făcut vătătură un covor, etc.

Femei criminale. În comuna Kurdin din guvernamentul Ladoga (Rusia) a fost arestată zilele acestea o femeie bătrână și fiica ei, cari la oaltă au omorât peste 130 bărbați. Amândouă femeile erau dornice

de măritș și rugaseră pe toți cunoscuții lor din satele învecinate să le mijlocească cunoștința cu bărbați bogați. Aproape în fiecare zi bătea la poarta căsuței reșii din Kurdin câte un candidat de însurătoare și fiecare era imediat lăsat înăuntru. Dar ori cât de mulți au fost văzuți intrând în curte, nici când nu s'a văzut vre-unul ca să mai iasă din aceea casă. În fine justiția a făcut o perchezitie în locuința acestor două femei, unde s'a găsit un întreg depozit de giuvaerice, portmonee, inele și haine bărbătești. În padiment s'a dat de urma unei deschizături, prin cari bărbații erau aruncați în pivniță, unde erau omorâți. Solul și pereții pivniței erau stropiți și murdăriți cu sânge, iar în șură s'au aflat 127 cadavre. Cercetarea în contra acestor două criminale încă nu s'a încheiat, dar din cercetările făcute până acum reiese, că femeile aveau mai mulți complici.

Circulațiunea trenurilor între Sibiu-Făgăraș și Brașov. Mersul trenurilor între Sibiu, Făgăraș și Brașov s'a stabilit pentru vară în modul următor: Plecarea trenului de persoane Nr. 5902 din Sibiu la oarele 4-20 dim. sosește în Făgăraș la oarele 8-12 m. dim. După 20 minute pleacă mai departe și sosește în gara Brașov-Bartolomeiu la oarele 11-55 a. m. Trenul mixt Nr. 5912 pleacă din Sibiu la oarele 1-39 p. m. sosește în Făgăraș la 5-40 p. m. iar în gara Brașov-Bartolomeiu la 10-04 seara. Din Brașov pleacă un singur tren (trenul mixt Nr. 5911) la oarele 1 p. m., sosește în Făgăraș la oarele 4-32 p. m., iar în Sibiu la oarele 8-59 seara. Biletul dela Sibiu-Brașov și invers costă cl. I 13 cor. 50 b., cl. II 8 cor. 10 b., și cl. III 5 cor. 40 b. Dela Sibiu la Făgăraș și invers cl. I 7 cor. 50 b., cl. II 4 cor. 50 b. și cl. III 3 cor. Dela Brașov-Bartolomeiu—Făgăraș și invers cl. I 6 cor., cl. II 3 cor. 60 b. și cl. III 2 cor. 40 b.

Grâu sălbatic. În Palestina s'a descoperit grâu sălbatic, care se crede că e strămoșul grâului de azi cultivat. S'au aflat lanuri întregi de grâu sălbatic, care crește în ținuturile cele mai petroase, chiar acolo unde altă plantă nu poate crește afară de mușchi. Secetele sau ploile prea mari nu-i strică. Spicele și boabele sunt mai mari și mai frumoase ca ale grânelor cultivate. S'au făcut încercări de a cultiva acest grâu și în alte ținuturi și s'a ajuns la rezultate foarte bune. Astfel în curând vom ajunge la un soi de grâu, care nu va suferi atât de mult din cauza secetelor sau a ploilor mari.

Călătoria îngrozitoare a unei prințese. Prințesa Strassuikaja a făcut — după cum scrie un ziar rusesc, — zilele acestea o călătorie plină de groază pe coperișul unui vagon al trenu ui express. Legată strâns cu frânghii, a fost purtată o noapte întreagă pe stepele Rusiei. Dimineața a fost descoperită la o stație. Din cercetarea făcută s'a constatat că e un caz de gelozie la mijloc. Prințesa se măritase numai de câteva luni. Soțul ei, simțind că are un amant s'a hotărât să-și răsbune. Aflând că acesta vrea să o răpească, în ziua fixată pune mâna pe rivalul său și îl închide, iar pe soția o ametește cu narcotica, o leagă și o vâra într'un sac. În tim-

pul nopții soția nefericită este transportată la gară și urcată pe coperișul ultimului vagon, după ce a fost bine strânsă cu curele. Astfel a voiajat prințesa până a doua zi, când fu aflată de personalul gării și coborâtă în stare de leșin. Spaima nu i-a lăsat urme grave și medicii speră că se va restabili în curând. Prințul Straszinski a fost arestat împreună cu compliceii săi.

Musică la promenadă. Măne, Vineri, la orele 5^{1/2} seara, va cânta la promenada de jos muzica orașului.

Ninsori și înghețuri în luna Mai.

Inceputul lunii lui Florar, așteptat cu atâta dor, ne-a adus o surprindere dureroasă. În loc de soare și ploaie binefăcătoare, care să ne facă să ne înveselim de grădinile înflorite, desămănăturile răsarite și de ville înfrunzite, ne-am trezit peste noapte cu ninsoare și îngheț, care în timp de două zile a pricinuit pagube nespuse îndeosebi pomilor și viilor.

Din toate părțile țării sosesc știri despre furtuni și ninsori, cari au căzut pe la sfârșitul săptămânei trecute. Unde n'a nins, acolo a fost îngheț și a căzut brumă. Din *Munții apuseni* ni se scrie, că în urma secetei și mai ales a vântului dela răsarit-miazănoapte din luna Aprilie, pământul s'a întărit. Nutreț ca'n palmă, iar vitele de-abia se țin pe picioare. În noaptea spre 7 Mai a început să cadă zăpadă multă, care a mărit pacostea pe capul bieților oameni. Vitele răgesc de foame, iar oamenii sunt desperați. Din *Câmpie* ni se scrie, că după două zile de furtuni și ninsori în noaptea de 9 Mai a căzut o brumă strașnică, care a nimicuit cu desăvârșire toate poamele, cari se arătau a fi din belșug.

Din *Lipova, Lugos, Arad și Oradea-mare* primim știrea, că gerul mare a nimicit aproape cu totul ville întinse și renumite din aceste ținuturi mănoase. Mari pagube au suferit ville și în ținuturile din comitatul Oedenburg, din dealurile Hegyalja și de pe țărmurile Mureșului. Mari ninsori au căzut în Brașov, Târgu-Mureșului, Cluj și în comitatul Turda-Arieș. În Reghinul săsesc s'a lăsat un mare ger, iar în Rodna-veche, deslănțindu-se o furtună strașnică, trăsnetul a ucis doi oameni.

După știri sosite la ministerul domeniilor din *România*, în urma zăpezilor și a frigului din zilele trecute, recolta viilor din nordul Moldovei și aproape din toată Muntenia se poate considera ca nimicită. Luni ncaptea o brumă groasă a nimicit rodul în floare și al celorlalte podgorii, cari rămăseseră neatins de zăpadă și frig. Deasemenea și pomii roditori au suferit mult.

Din *Austria* sosesc asemenea știri triste. În multe părți rodul viilor a fost nimicit.

Celor păgubiți cu ville în urma înghețului din zilele trecute le aducem la

cunoștință, că în înțelesul legii au drept să ceară în timp de 8 zile să li se ierte pentru anul acesta plățirea dării pe vie.

Un strigăt al orașului Messina.

»Gazetta de Messina e delle Calabrie« a publicat cu ocazia vizitei părechei regale italiene următoarea scrisoare către rege:

Sire!

Poporul din Messina se adresează către Voi, cuprins de disperarea naufragiaților, cari în mijlocul valurilor furioase sunt gata de a fi înghițiți. Cel care scrie aceste rânduri nu cunoaște graiul linguiștilor, dar cunoaște sentimentele nobile și desinteresate ale sufletului poporului. Dacă Majestatea Voastră voește să știe ce așteaptă poporul din Messina de la Regele său, atunci dați ascultare!

Messina a fost în primele zile după catastrofa o pradă a anarhiei. Spaima a amuțit pe cei rămași în viață și durerea cuprindea pe toți, cari vizitând fostul oraș, vedeau starea jalnică a locuitorilor săi.

În timpul stărei de asediu, Messina se găsea ca într'o cămașă de forță. Dictatura nu a închis răniile vechi, nu, i-a deschis altele noi. Sub pretextul de a salva avutul morților, cei cari mai trăiau sub ruine au fost lăsați pradă morții, iar cei salvați, să piară de foame și de frig. După starea de asediu, Messina a căzut într'o anarhie și mai crudă, în care corbi obișnuți să se coboare după o luptă sângeroasă pe câmpul de cadere, se adunau să consume stărvul câștigului mare. Aziăzi, Majestate, Messina pustiită de furiile naturii, este orașul cel mai rău administrat — de către nebunia oamenilor. Și acum aflați, ce cer și imploră dela Majestatea Voastră Messina, pe care o vizitați pentru a doua oară ca să o mângâiați:

1. Bărbați cu minți și de inimă, cari să o administreze bine, cu pricepere și cu iubire.
2. Să se construiască mai repede sălașuri, dar pentru oameni cu cultură, nu pentru sălbaticii și troglodiiți.
3. Studiarea și publicarea planului de clădiri a noului oraș, pentru ca acei, cari au bunăvoință și bani, precum și cei mânâți de lipsă, să-și poată ridica locuințe, ateliere, restaurante, fabrici etc.
4. Dispoziții urgente legislative, cari să facă posibiă reorganizarea finanțelor orașului și provinciei, precum și funcționarea regulată a serviciului de circulație.
5. Redeschiderea grabnică a școlilor, dar dacă se poate nu în clădiri provizorii.
6. Transportarea ruinelor și întrebuintarea materialului găsit bun, care constituie o bogăție întreagă.

Majestate! Acestea le dorește Messina acum, acestea speră ca să le obție cu ajutorul binevoitor al Majestații Voastre. Dar speranțele poporului din Messina vor fi deșarte, ajutorul dat de Majestatea Voastră fără folos, dacă Messina nu va avea aceea ce pentru ea este de un interes capital, adică bărbați cinstiți, pricepuți, energici și harnici, cari să nu aibă altă ambiție, decât să-și câștige recunoștința poporului și să nu năzuiască după altă glorie, decât aceea pe care și-o dă numele bun.

tale — afurisite, vei trece prin lume fără s'o vezi. Nu vei vedea și nu vei ști decât fardul vieții. Viata ta însăși, dichisită, preparată la oglindă, nu va fi decât o păpușerie, o spoială de viață. Vei fi un actor fără talent, care-și va dumica sufletul în roluri. Și în loc să trăiești bine, vei juca prost. Vei juca rolul fantelii de salon, îți vei lua poze afectate și aere melancolice, îți vei da ochii peste cap, vei ameti v'ro biată fată cu zestre, vei face pe logodnicul, pe soțul, pe părintele de familie cu aceeași gravitate de porunceală, care a fost pururea uniforma de mare ținută a prostiei.

Și tu vei fi sigur că nime nu-ți pricepe șiretenile, și te vei îngâmfa de laudele ce'n bătae de joc și-se vor aduce, și vei îmbătrâni în minciună și'n deșertăciune. Nu vei cunoaște nimic din frumusețile firii, nimic din darurile vieții. Vei fi netotul care pe vârful muntelui, în cel mai larg orizont, își scoate oglinjoara din buzunar pentru a-și admira »fasonul« mustăților și pieptănătura, iar în mijlocul unui șes de curând cosit își ține la nas bistista parfumată cu paciulie. — Dacă te ispiteste așa ceva, dacă ești încredințat că viața n'are nici un scop, nici o datorie și nu trebuie să s'alagească nimic din ea, — atunci, Sandule dragă, plângi și din toate puterile cere, ca mama ta săracă să-și ia bucățița dela gură cum o îndeamnă scrisoarea dela Paști, să facă ce-o ști și să-ți cumpere numai decât haine noi. Dar nu, tu nu poți fi așa de crud cu mama ta, nici așa de prost. Cu totul altfel de

copil ești tu, și de aceea îmi și place mie să stau de vorbă cu tine.

Eu cunosc pe cineva, care tot așa, când era mic, umbla desculț și strenteros la școală, și nu se credea pentru asta întru nimic vrednic de disprețul celorlalți; iar când li aducea biata măsă câte o vechitură de căpătat, era foarte mulțumit. Nici odată n'a râvnit la hănițele noi ale altora. Paștile li aducea destule daruri în florile pomilor, în razele soarelui și în farmecul de neuitat al zilelor de vacanță. A știut să se bucure din toată inima de ceea ce-i putea da viața, viața lui de copil sărac — și nici-odată n'a cerut mai mult. A învățat bine, a fost bun și cuminte, a gândit gânduri frumoase, care-l făcea să se simtă uneori mai fericit decât un fecior de prinț, și astfel prin munca lui, numai prin munca și vrednicia lui, s'a ridicat încet și sigur, tot mai sus, tot mai în lumină — până a ajuns departe, mult mai departe decât băștii bogați, cari se grozăveau cu hainele lor noi, și nu voiau nici odată să-l primească în jocurile lor. Dar el n'a păstrat nimăru-i ură pentru aceasta; căci e un suflet ales, și suferetele alese nu urasc. Un suflet ales! Nu-ți faci idee ce podoabă este aceasta. Eu o socotesc printre minuni podoaba asta — nu pentru că-i așa de rară, dar pentru că e o mare putere făcătoare de bine — e adevărat o bucătică din puterea Dumnezeuzească. Și ceea ce e și mai trumos, e că minunea asta se poate realiza în copilul unui măturător de stradă, precum e foarte posibil să nu se realizeze în feciorul unui

împărat. — Și-mi povestea odată omul acesta cu suflet ales, cât s'a simțit el de stângaci și de scăzut în cele dintâi haine noi, pe care le-a îmbrăcat. I-se părea că toată lumea n-avea la el se uită. Și umbla parcă era împietecat. Iar ceea ce îl plicțisia mai rău, era că nu mai putea gândi liber. Parcă i-se întunecase mîntea de odată, — un sentiment aproape dureros de neînșite, de frică n'ențelegasă li stăpânea. Era în clasa a cincia de liceu, — și-a simțit atunci toată primejdia pe care o aduce firii și vieții omenești preocuparea de haine: ceasurile, pe cari le pierzi găndindu-te la oglindă, și după aceea umblând să te-arăți lumii cu ce te-ai gătit, și întrebându-te mereu ce efect faci, nu îngăduie nici o cutogtare serioasă; ești un manechin, care se învârtește pentru a fi primit. Și astfel o bună parte din viața ta se risipește în nimicuri, și trage în risipă și pe cealaltă. Astea mi-le spunea cunoscutul meu, cu acea convingere caldă, care dă suflet adevărului. Și omul acesta bogat, căci munca și rânduiala sfârșesc prin a da și bogăție, își amintea c'un fel de fior, nu zilele de sărăcie și de haine ponosite, de cari nici-odată nu i-a fost rușine, ci turburarea, grija prostească pe care i-o dăduse cel dintâiu surtu: nou, atingerea aceea de o clipă a firii lui drepte cu deșertăciunea. El e un om mare azi: mai mult decât atât — e un om de treabă. Dar să-l vezi așa, numai pe dinafară, și să nu știi cine-i — două parale nu dai pe el.

Acum, tu nu te-apuca să-ți tăvălești hăinuța nouă pe care vei avea-o, și să-ți

verși dinadins călimara pe ea, ca să te-arăți grozav, pe partea cealaltă. Fii băiat de înțeles; uită-te bine în inima ta, și fi sincer cu tine. Fă-ți un suflet curat dacă vrei să fii tare și, în țaria ta, să te simți fericit. Nu trebuie să te întreb în fiecare moment ce zice lumea de tine. Cel care mereu se potrivește, ca la fotograf, și-și studiază mișcările, și s'ascultă când vorbește, își bate joc de el și de firea lui. Vrea cu ori-ce preț să se facă opus — când Dumnezeu l'a lăsat să fie om. Tu să ști însă, că e o mare păcăleală să fi tudul. Trăiești numai o spumă de viață, și aceea boită. Vrând să-măgești pe alții, te amăgești pe tine. Grozava trebuie să fie bătrânețele celor cari toată viața n'au făcut decât să se gătească, să se dea cu suliman pe obraz și pe suflet, să pozeze și să-și schimonosească firea...

Sandule dragă, tu lasă-ți inima ta să se deschidă în voe luminii și frumuseților de afară: bucură-te de albastrul cerului, de argintul strălucitor al norilor și de florile pământului, care s'a înnoit de Paști — și pentru desfătarea ta — bucură-te de bucuria altora, și nu te mai gândi mereu la tine. Și fi un om detreabă, asta-i tot ce poate fi mai însemnat pe lume, — e singurul scop pentru care și-t'a dat firea. Incolo, nici să-ți pese. Poartă-ți firea pe care o ai, și nu căta nici-odată să pari altceva de cât ceea ce ești. Înțelegi tu, Sandule, toate câte ți-le înșir eu aci?... Pune scrisoarea bine și mai ceteste-o, așa peste vre-o doi trei ani. Și dacă ai un prietin de sea... a ta, ceteste-i-o și lui. (Univ. 4)

Din comitatul Târnavei-mari.

Mercheaşa, 18 Aprilie 1909 st. n. *)

Onorată Redacţiune! Pentru comuna noastră ziua Invierii a fost cu adevărat după cum se cântă şi în sf. biserică: o zi de lumină a poporului nostru. Având în vedere încă mai de timpuriu vrednicul nostru învăţător d-l Ioan Popoviciu, cum-că biserica noastră cu privire la cântăreţi stă gîngaş de tot, avînd numai unul şi acela fiind în etate înaintat, a instruit în cântările bisericesti pe câţiva fruntaşi de aici, care erau foarte răvuitori pentru de a învăţa cele 8 glasuri bisericesti, fără a le pretinde nici cea mai mică remuneraţie, şi n'a pregetat a-şi perde până şi nopţile de odihnă spre scopul acesta. Eată acei fruntaşi: Ioan Petei, Lazar Bercan, George Micloşiu, Mihail Schiopu, Avram Bercan, George Oancea economi şi oameni căsătoriti, iară George Bucşa rotar june. Această faptă slujească de pildă la mai mulţi învăţători; s'a pus pe muncă Duminecă şi în zilele de lucru sările şi într'un scurt timp de 5 săptămâni au fost instruiţi toţi așa, ca în ziua Invierii pentru noi cu adevărat zi de lumină a fost, că dintr'un singur cantor ne aflară cu două strane noui în biserică şi pline de cântăreţi, cari au cântat la utrenie şi totodată şi răspunsurile liturgice.

A avut o mare mulţumire Prea On. Domn Protopop Titu V. Gheaja, care ştie aprecia învăţămîntul şi cunoaştea deosebirea d'ntre cântul glasurilor din vechime şi a celor moderne; totodată era vădit mulţumit întregul popor asistent.

Fiindcă până acum în biserica noastră a fost o singură strană şi aceea foarte mică, intrînd cu ziua Invierii mai mulţi cântăreţi în biserică, s'au găsit doi dintre aceşti cântăreţi marinimoşi de au dăruit două strane, lucrute de cătră tânărul Moise Schiopu sculptor-măsar din loc, într'un stil bizantin roman, care într'u adevăr sunt o podoaabă a bisericii noastre (în preţ de 200 cor.) dăruite de George Micloşiu şi George Bucşa.

Tot spre luminarea poporului vrednicul nostru învăţător d-l Ioan Popoviciu a instruit pe elevii de şcoală de au predat o piesă teatrală a doua zi de Paşti seara, împreună cu cântări în două voci, executate tot de elevii de şcoală, ceea-ce nu s'a mai pomenit în comuna noastră, predându-şi micii copii şi copile rolrurile cu un succes admirabil, aducându-i o mare mulţumire sufletească şi Prea On. Domn Protopop, ca paroh local şi întreg poporului nostru. După teatru s'au început jocurile noastre naţionale, jucându-se cu o mare însufleţire, care a urmat până în zorile zilei, când s'au înprăştiat cu mulţumire în suflet la vetrele lor.

Programul a fost următorul: I. Ca o zi de primăvară de N. Stoicovici (2 voci). II. Vivat ţara mea, de T. Popovici (2 voci). III. Poezia »Şcolarul harnic« IV. »Despre bună voinţă«. Dialog între 2 şcolăriţe, dintre care una ca mătuşă, iar cealaltă ca nepoată. V. Despre »buna înţelegere« dialog între 3 şcolăriţe, între cari una mai în etate ca mătuşă, una ca nepoată mai mare şi a treia ca nepoată mai mică. VI. Poezia »Ce sunt fiinţele şi lucrurile«. VII. Despre »lăcomie« patrolog între patru şcolari, dintre cari: Ioan ca tată, Constantin ca unchiu, Petru şi Mihail fiu lui Ioan, ca şcolari. VIII. Despre »lene« dialog între 3 fetiţe, dintre cari una ca mătuşă mai bătrână, a doua ca muera unchiului său, iar a treia nepoată e fată făloasă şi nu iubeşte lucrul. IX. »Mătuşa surdă« dialog comic între 2 şcolăriţe, dintre cari una e mătuşă şi alta e nepoată. X. Seara pe uliţă sau dragoste copilărească, comedie într'un act de Emanuel Suciul învăţător. Personale: Andrei, Ionel şi Niculiţă. XI. Păstorul, de N. Stoicovici (2 voci). XII. Primăvara (2 voci).

Cu ocaziunea aceasta s'au încasat 52 cor. şi 20 b. din care subtragându-se cheltuelile de 26 cor. a rămas venit curat 26 cor. 20 b., care s'a predat episcopiei spre a se pune bază fondului copiilor de şcoală.

Suprasolviri au fost dela Prea On. Domn Protopop Titu V. Gheaja paroh local 3 cor. 20 b., dela d-l Nicolae Popoviciu 50 b. din comuna Aţel (tractul Medaşului) fost învăţător şi în decurs de 12 ani membru în antistia comunală şi Nicolae Ioşif învăţător în Draus 20 b. pentru ce se aduce mulţumită publică şi pe calea aceasta.

George Boldea, Ioan Filei, Mihail Schiopu, Lazar Bercan, G. Micloşiu, Aron Bercan.

*) Intârziată din cauza lipsei de spaţiu.

O întâmpinare.

Bicaz, la 28 Aprilie 1909.

Onorată Redacţiune! Dacă pe D-l I. Urziceanu ca Român îl trăgea inima şi cătră treburile noastre româneşti, cum se vede că l'a tras inima cătră cele comunale, zău în ce timp între ce oameni şi împrejurări şi în ce loc a venit aci, putea să aibă acum nu un act de recunoştinţă forţat ca cel publicat în Gazeta de Duminecă Nr. 33 din 13/26 Februar ci un adevărat act pios de pomenire vecinică. I-a fost în putinţă, dacă-şi înţelegea alt cum rostul chemării şi-şi cultiva mai mult voinţa şi iubirea de neam, ce durere nu a făcut!

Bucuros am arunca un văl preste trecut dacă nu ar fi prezentul cu păcatele şi neputinţele lui şi nu am avea ceva credinţă şi speranţă în viitor.

Nu ura faţă de nime ci datorinţa faţă de noi şi ai noştri ne sileşte moralmente a încerca scoaterea la lumină a adevărului, spre ce scop vă rugăm D-le Redactor, că cele cuprinse în această corespondenţă să le publicaţi în preţuita Gazetă Nr. de Duminecă!

Credem că d-l Urziceanu când a venit aci a aflat după spusa dănsului — un chaos — dar că la ducerea dănsului a rămas o anarhie încă să se ştie. Poporul zăpăcit, inteligenţa învrăjbită, plină de neîncredere, cuprinsă de păcatul clevetirei şi intrigei. Asta ni-e moştenirea rămasă!

Ca Român faţă de Români a fost pretensiv, ba absolutistic ca un poliţaiu, cu străinii: prevenitor, conciliant şi tacticos. Ii plăcea mult să fie lingusit şi respectat, de ce nici nu se poate plînge: dovedă că la toate celea l'puneau în frunte.

Sub conducerea dănsului străinii s'au încheagat, Românii s'au divizat. »Divide et impera«.

Nu să fi făcut şcoli, cum se afirmă în actul de recunoştinţă, fără dacă nu le-a putut împedeca facerea, le-a împedecat dezvoltarea şi înaintarea. Sub dănsul şi la stăruinţa dănsului s'a scos repartiţia şcolară din cea comunală prin ceea ce şcolile şi învăţătorii au primit o grea lovitură iar confesiunea o nouă sarcină de 10 procente mai mult. Act de recunoştinţă!

După scoaterea repartiţiei şcolare din cea comunală, încasarea repartiţiei şcolare în lipsă de altul a luat-o asupra-şi tot casierul şi strîngătorul de dare comunal, care acum după asta avea cele 10 procente, cari dădeau un venit de preste 500 coroane.

Primarul, un armean, era învoit că din banii comunali să se d'ie a conta repartiţiei şcolare — salariile învăţătorilor şi la alte lipsuri şcolare — dănsul nu. Chiar şi după ce reprezentanţa comunală între care şi străinii au decis şi primit aceasta, ba a luat şi răspunderea faţă de superiori pentru asta — dănsul tot o împedeca.

Sub preşedinţia dănsului a perdut »însoţirea noastră de credit« preste 30 mi coroane; a trecut »Consumul« în mîna lui Görög, care apoi în scurt i-a făcut capăt cu filiale cu tot, »Societatea de lectură şi cânt.« a căzut în agonie. Că l'a fost aci, foi româneşti pe numele dănsului nu a purtat.

Că să fi avut luptă grea şi poziţie gîngaşă! Cu cine? Doară cu sine şi conştiinţa sa, dar cu alţii nu, căci afară de nebunaticul îndrăcit Butnar şi cameleonul Görög — cei a aţi nu îndrăzneau a-l contraria, a atîta i-a dus!

Aşa stă treaba!

Bicazianul.

Sfaturi de ale lui Noia Oardin.

I.

N'am bătut calea mînzului, dragi nepoţei şi D-voastră boieri mari, cătră l' lume-mpărăţie, ca să nu ştiu o leacă de filozofie; — adevăc înţelegiunea vieţii trebuie folosită înainte de moarte, că înţelegiunea după moarte e ca părinţii ăia, cari nu învaţă dela copii lor, şi nici ei nu-şi mai pot învăţa copiii. Spus-am eu cucoanelor de prin lume, că lipsa gustului de îmbrăcăminte numai așa o vor putea ascunde de ochii lumii, dacă vor înainta cu moda, — că doar' şi preţul tăcerii îl cunoaştem auzind pe guraliv, — şi apoi auziţi dragii mei, cine toate le ia așa de iute pe inimă, să nu se mire, dacă i se îngreunează inima, că doar' melancolicul poartă larva ușuraticului, — sau nu știți mă rog, că cine poate atrage atenţiunea opiniei publice asupra sa, a câştigat jocul de jumătate, — dar pentru aia nici odată să nu-i facem reproşuri celui nefericit, nici să-i dăm sfaturi celui fericit — că amîndouă sunt prea de prisos.

Durere, pentru cei săraci de minte nu prea putem aranja liste contribuitoare, fiindcă o simţă florică dăruită vieţitorului mai mult plăteşte ca o sută de cununii de flori şi lauri aruncate pe cosciugul celui repausat; că doar o femeie frumoasă şi bună, numai atunci este un dar cereesc bărbatului, dacă dispune de comori pămînteşti. Apoi nu trebuie să uităm, că cine își dă silinţa a fi totdeauna voios şi vesel, apare ca o fiinţă cu atât mai tristă. Tăranului nostru îi ride sufletul de bucurie dacă a putut descoperi o pată de unsoare pe căbatul domnesc, — sau ce credeţi? Cine-şi aruncă banii pe fereastra deschisă, mai târziu toate uşile i se vor închide năntea nasului. Buna creştere şi cultura unui bărbat însemnează a şti bine să-ţi ascunzi ura cătră semenii tăi, — pentrucă de regulă, noi ne plîngem, că destinul nostru nu ne împlineşte dorinţele, — dar cât mai mult ne-am plînge, dacă ni s'ar face la toate pe voia noastră?

În glumă se cuprinde: materialismul, în satiră temperatura sîngelui, în ironie spiritul şi în umor omul. — Fapta neomenoasă a deaproapelui nostru mai întâi trăieşte în închipuirea noastră proprie; — de aia: să nu judecaţi!

Tare bine poate ţinea ordine în gândurile şi afacerile sale acela — care n'are nici un gând. — Că doar apa de frig îngheaţă şi inima de gerul dispreţului, cu toate că cel mai greu, şi cel mai ușor lucru este — a uita, şi tu cu toate că calul în chiezb aleargă şi se târce veremele ambii își ajung ţinta lor, fiind că nu este lenea așa iute la picioare, ca sărăcia să n'o poată ajunge.

Nu întrebaţi niciodată: că ce-mi e mie lumea, — ci totdeauna că: ce sunt eu lumii? Pentru că a muri, numai odată putem, dar în toată ziua putem îngropa speranţa noastră. Pentru că oamenii mari ai secolului nostru vorbesc acolo, unde ar trebui să tacă, şi iau, de unde ar trebui să pună! Care om își ştie preţul său, nu-l spune la nimeni, şi care nu-i preţuit, se laudă cu dănsul în lumea mare, — așa și femeia lîneră face cele mai bătrâne greşeli.

Un critic rău, samănă cu un ferar, care gîndeşte, că toate clestele sunt b'ne, numai să poată prinde cu ele ferul înroşit şi scînteitor la nicovală. Ferului de altcum îi trebuie foc mult şi apă puțină, — pe când inimei multă durere și puțină mîngăiere, ca să se întărească.

...De răs la lume e capul fără minte, iar inima fără simţ este vrednică de compătimit, — nu e mai de răs lucru însă, decât să vezi doi prietini lăudându-se unul pe altul. Apoi se ştie, că oamenii rar se închină ideilor mari, dar cu atât mai des bogățiilor mari.

Nefericită e viaţa aceluia, care n'a vărsat niciodată lacrimi, și nici nu merită că pentru el să lăcrămeze cineva, și aceea se ştie că tot măgarul își poartă tărhatul, dar și tot bou e mare bou, dacă nu este lângă el unul și mai mare. Se mai ştie, că, dacă femeile ar fi mai puțin limbute, bărbații ar fi pe deplin fericiti. Nici vorbă, — cei bogății n'au vreme a-și zidi scară până în împărăţia cerului, iar cei săraci n'au parale — și multe femei își închiduse că ele ar putea da, — ceea-ce nu au!

Dar stați dragii mei... mi-am uitat să vă spun una și bună. Scrierea e vorba minții, muzica e cuvîntul inimei, ear buzele cu mult ar fi mai bine să se ocupe cu sărutări și cu zimbiri, decât cu vorbă multă — sărăcia omului. — Fiecare om gîndeşte, că lui mereu îi fac ceilalți toți nedreptate, — iar ceilalți toți zic așa: numai așa unul să nu fie între noi, — am trăi în liniște — pe sfînta dreptate. Autorul operei numai dela critic poate ști ce a voit să scrie și ce a scris în opul său.

Așa, dragii moşului, — celelalte le văr în traistă, — noapte bună, — mă due în treabă-mi — is tare năcăjit, c'o picat brumă, — și o stricat toată isprava cămpului. — Nici fasole, nici vin, nici cireşe, nici nucii, nimic nimic! S'avem baremi mîngăierea înţelegiunii, să ne hrănim sufletul, — poa e că vom ajunge carăși zile mai bune.

Noapte bună dragi nepoţei și Dv. boeri mari, — voiu mai veni eu pe la D-voastră.

Bibliografie

»Andromaca« tragedie de Racine, tradusă în versuri de cunoscutul poet Nanu, a apărut în »Biblioteca pentru toţi«, editată de librăria Alcalay Bucureşti. Puține sunt la noi traduceri din poezii clasice franceze, cari să poată rivaliza cu traducerea acestei celebre tragedii. D. Nanu e un abil mînuitor al versului și a redat în românește toate calitățile versurilor așa de desăvârșite ale lui Racine. Preţul 30 buri.

Iohannes Scarlatescu »Tonstücke« este titlul unui caiet de compozițiuni muzicale ale d-lui I. Scărlătescu, compositor distins și apreciat Român, care se află de present în Viena. Acest caiet conține următoarele 5 piese:

1. »Was will die ensame Träne?« — 2) »Der Totenkranz«. — 3) »Vergänglichkei«. — 4. »Der Fischer«. Aceste patru piese sunt cântece pentru voce și pian, ear Nr. 5. »Einleitung und langsamer Reigentanz aus der 2 romänischen Rhapsodie« este o piesă pentru patru mîni aranjată de compositor după orhestră pentru pian.

Atragem atenţiunea pianistelor și cântărețelor noastre asupra acestor alese creațiuni muzicale. Caietul costă cor. 3.50 plus 20 bani porto. Se poate procura prin Librăria »Gazetei«.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 13 Mai. Unele ziare de aici dau o deosebită importanță întrevederii împăratului Wilhelm cu Maj. Sa. Ziarul »A nap« primește din Viena știrea, că cu ocaziunea a-cesta ambii monarhii se vor ocupa cu cestiunea urcării contingentului armatei austro-ungare și cu cestiunea construirii de vase mari de războiu. Amintitul ziar protestează în contra acestui amestec strein în afacerile monarhiei.

Budapesta, 13 Mai. Ziarul »A nap« e informat, că Wekerle a cerut Maj. Sale în audiența de alaltăeri, să-i dea plenipotența, ca să înceapă cu partidele coaliției tratări nouă. Maj. Sa ar fi răspuns, că se va mai gândi.

Viena, 13 Mai. Se afirmă, că ministrul de finanțe Burian va dimisiona în curînd. Urmașul său va fi probabil contele Khuen Hedervary sau contele Zichy.

Paris, 13 Mai. În urma declarării grevei generale a poștașilor s'au luat dispozițiuni, ca funcționarii poștei să fie înlocuiți cu soldați. Incepînd de eri dimineața toate edificile poștale stau sub paza gendarmilor și a soldaților. Regimentele de soldați, cari erau să plece la manevre, au primit ordin să rămână în Paris. Pe străzile orașului circulă patrule. E vorba, că la greva poștașilor să se alătore și ceilalți muncitori. În cazul acesta sunt temeri mari, că vor izbucni turburări.

Constantinopol, 13 Mai. Foaia oficială publică o proclamațiune zicînd că sultanul este foarte mulțumit de sentimentele de iubire și de respect extraordinar ce i s'au arătat cu ocaziunea încoronării sale de cătră miniștri, senatori, deputați, armată, marină, ulemale, șefii bisericilor, de toți funcționarii și de toate clasele populațiunei.

Constantinopol, 13 Mai. Se svenoște, că ar fi izbucnit neînțelegeri între guvern și parlament cu privire la averea lui Abdul Hamid confiscată sau care va fi confiscată în străinătate.

Constantinopol, 13 Mai. Condamnările la moarte pronunțate de tribunalul de războiu au fost confirmate de cătră sultan. 16 osândiți au fost executați eri dimineața. S'au dat mandate de arestare în contra dervişului Vahdeti, proprietarul jurnalului »Velcan« și întemeetorul »Uniunii mahometane« și în contra lui Mevlenzade Rifaat, proprietar al ziarului »Serbești«, fiind acușați de a fi ațâțat la desordinile reacționare și a fi fost conducătorii mișcării de la 11 Aprilie.

Petersburg, 13 Mai. În ședința sa de eri Duma, în urma propunerii comisiunii pentru cheltuelile extraordinare, a votat bugetul ministerului de războiu, care se urcă la suma de 68.841.000 ruble.

ECONOMIE.

Cum să ocolim pe viitor lipsa de nutreț?

Lipsa de nutreț numai așa o putem ocoli, dacă din bună vreme căutăm să ne terim de ea! Ca să nu ducem cumva lipsă de nutreț în iarna viitoare, trebuie să ne gândim și să ne punem pe lucru încă din primăvară; de acum să ne îngrijim de nutreț pe viitor! Și fiindcă mai ales lipsă de nutreț duc plugarii noștri, cari au încă câmpul împărțit în trei hotare cu ogor, grâu și cucuruz, acelora vreau să le ajut cu binevoitorul sfat! Le dau deci statul să samene nutrețuri, să nu-și pue nădejdea numai în fân; vor întreba ei însă, unde să sâmanăm nutreț, căci noi nu avem unde? și ce fel de nutreț să sâmanăm? Cel mai cuminte lucru ar fi, dacă peste tot nu s'ar mai lăsa a treia parte din pământuri ogor negru, ca până acum, ci să se facă verde! Să se învoiască toată comuna să samene în ogor măzărliche! După măzărliche tocmai așa pot pregăti pământul pentru grâu ca și după ogor, și grăul încă se face mai bun: de altă parte însă câștigă o sumedenie de nutreț! Câți plugari nu sunt, cari au într'un hotar câte 2, 3, 5 și unii și 13 jugăre! Aceștia vor prăsi pe ogor cel puțin 8, 12, 20 și unii și 40 de cară de măzărliche; ba în anii cu ploa și călduri destule, pot lua și aproape indoit atâta! În o singură comună ar fi în șuri astfel pe iarnă sute de cară de nutreț mai mult!

Dar fiindcă la lucrul acesta trebuie să se învoiască toți, și fiind că ai noștri cam greu se hotărăsc să facă schimbări așa dintr'odată, speriez că viitorul cât mai apropiat ne va da să vedem și aceasta! Dar ce va fi până atunci? Unde să samene nutreț până atunci ca să nu ajungă la lipsă de nutreț! Pot sâmana nutreț în celelalte amândouă hotarele, în grâu și în cucuruziști! Cam peste 1/2 sau a 1/3 parte din grâu să samene primăvara trifoiului în anul dintâiu, ce e drept nu vor lua nici costură, căci după secere îndreaptă pe miriști ciurda de vite! În anii aceștia trecuți însă și fără să fi umblat vitele, nu s'a putut cosi trifoiul în anul când s'a sâmanat! În felul acesta în locul unde peste grâu am sâmanat trifoiul, anul viitor vom avea trifoiul, din care vom lua 3 costuri, cu totul pe un loc de 1 jugăr 4-8 cară de trifoiu!

În hotarul de cucuruz iarăși putem sâmana nutrețuri. Astfel putem sâmana măzărliche, putem sâmana sfeclă de zahar, de la cari să ne rămâie foile și tăiații dela fabrica de zahar, putem sâmana sfeclă de porci, cari le țin de unul din cele mai bune nutrețuri!! De pe un loc de 1 jugăr pe lângă ceva paie și coceni porți iarna, fără fân sau otavă sau trifoiu 10 capete de vite, scoțându-le încă grase din eană! Pe lângă acestea mai e un nutreț foarte bun, mai ales că se face foarte mult, pe care l'pun tare la inima plugarilor, să l'samene pe locurile lor! Acest nutreț e cucuruzul verde de nutreț! De pe un loc de 1 jugăr se poate face 200-400 de măji de nutreț! Fiindcă asupra acestui fel de nutreț sunt mai multe de spus, de aceea despre cucuruzul de nutreț voi vorbi în numărul viitor al Gazetei Transilvaniei!

Preotul Aurel Nistor.

Hrănirea animalelor de muncă și prăsilă.

Porția care trebuie să se dea principalelor animale de muncă și prăsilă: adică, cai, boi, epe și vaci de lapte, este o chestie importantă și economică. Cultivatorul inteligent trebuie să țină seamă de această chestie în mod cât se poate de sever. Vom da aci normele admise de știință și experiență.

Mai întâi de toate trebuie să se aibă în vedere, că hrana animalelor să se dea, pe cât e cu putință, la ore regulate!

Iată porția ordinară pentru trei tipuri de cai:

1-ii. Pentru un cal mare de tras 6 kgr. fân și 12 litri de ovăs sau de orz.

2-lea. Pentru un cal de trăsura sau căruța: 5 kgr. fân. 5 kgr. pae și 10 litri ovăs sau orz.

3-lea. Pentru un cal de șea, 4 kgr. fân, 5 kgr. pae și 8 litri de ovăs sau orz.

Se da astfel: *dimineața*, jumătatea porției de fân, un sfert de ovăs

și apă; *la amiază*, un sfert din porția de ovăs; *seara*, cealaltă jumătate din porția fânului, apă și ultima parte din ovăs.

Porția ordinară de întreținere pentru un bou este de 9-10 kgr. de fân ca normă. În repaos 8 kgr. pae de ovăs și 2 kgr. tărâțe sau turtă de in. După greutatea vitei se urcă și se scade această porție.

Porția pentru o vacă de lapte de 500 kgr. greutate vie, în stare de gestație este până la 16 kgr. de fân, 2 kgr. ovăs, tărâțe sau turtă de in.

Când se da nutreț verde la vite porția zilnică variază între 25 până la 60 kgr. în raport cu talia și rasa animalelor. La începutul și sfârșitul alimentației verde trebuie să se amestece și nutreț uscat, pae tocate, frunzar, pentru ca tranzițiunea de furaj uscat la furaj verde să nu se facă deodată.

Tărâțe sau ovăs să se dea totdeauna după ce vita s'a adăpat, nici odată înainte. Nu trebuie să se gonească calul numai decât după ce s'a adăpat, căci altfel calul poate căpăta lesne colici.

Calul se adapă de 2 și 3 ori pe zi, în timpul căldurilor.*) La vacile de lapte e bine să se dea să aibă la dispoziție ca să lingă un bulgăre de sare.

Pe câmp, la pășune, mai cu seamă în trifoi și lucernă, boii și vacile nu trebuie lăsate mult să pască la un loc și nici timp îndelungat, căci altminterlea se umflă, se meteorizează, fapt care în multe cazuri provoacă moartea, neavându-se la îndemână troacarul (cuțit cu teacă răsufletă) pentru a le împunge în dreptul stomacului mare la deșertul stâng.

O alimentație obișnuită în timpul iernei la grajd, pentru vacile de lapte este sfeclă furageră tăiată mărunt și amestecată cu pae tocate, din care se poate da zilnic 20-30 kgr. ca rație, după cum greutatea vie e mai mică sau mai mare.

Norma de nutriție la cal este de 1 kgr. de fân pentru 100 kgr. greutate vie: la bovine 2 kgr. fân și 4 kgr. pae, pentru 100 kgr. greutate vie.

Animalele destinate vânzării pot fi nutrite exclusiv cu nutreț verde.

(*) Veterinarul*) N. Andronescu, agronom.

Creșterea vitei în Germania. În Germania, marii proprietari — cu puține excepțiuni — nu se mulțumesc numai cu exploatarea proprietăților, ce le aparțin, în scopul câștigului, ci fiecare moșier consideră ca o datorință a sa a aplica în practică experiențele și rezultatele științei, venind astfel întru ajutorul acesteia. Cu drept cuvânt se poate zice despre economiile mai mari din Germania că fiecare e o școală, căci la toate se fac, în legătură cu exploatarea pentru câștig, studii serioase și experimentări, cari nu arareori dau rezultate foarte bune. Una dintre cele mai de frunte economii este și aceea a contelui de Wedell lângă Leer, care o ține în arândă Dr. Oltmanns. E renumită în deosebi pentru rezultatele extraordinare obținute la creșterea vitei. Pe un teritor de pășune de circa 90 ha se află o ci-readă de vite constătoare din 60 vaci de lapte, 40 vitei și 2 tauri.

Vacile acestora sunt de statură foarte mare și au o greutate medie de 750 kg. Prin o creștere rațională s'a ajuns la o egalare admirabilă a formelor și a prestațiilor, producând fiecare vacă la an circa 6580 litri de lapte de 3.27% grăsime. Ca prestațiune medie aceasta este poate unica în felul său în toată lumea, dar sunt și unele vaci d. e. »Teda« care produc în 353 de zile 10,654 kg. de lapte și 380 kg. de unt; iar vaca »Aurikel«, dă — în stadiul suprem de prestațiune — la zi 33.5 kg. de lapte de 4.3% grăsime.

Ce vor zice economii noștri la aceasta? Nu li-se vor părea că-s minuni? Căci minuni și sunt, dar nu căzute din cer — ca visul Macii Precești, bunăoară

*) După cercetările noi, calului să i-se dea de cel puțin 4 ori pe zi apă.

— ci sunt minuni produse de oameni prin știință și o voință de fer. („Munca“). Const. Băilă.

Povețe.

Umbrele de culoare deschisă.

Fie de mătășă, satin sau stambă, se pot curăți dacă turnăm peste ele apă fierbinte, după aceea le spălăm cu săpun și cu ajutorul unei periute le frecăm bine, îndeosebi dungile din mijlocul câmpurilor, și apoi le clătim cu apă curată. Pentru a le usca, le întindem și le punem la aer.

Cum se curăță pălăriile de paie.

Dacă vrei să curățiți o pălărie de paie, de culoare deschisă, desfaceți panglica ori celelalte garnituri și periați-o mai întâiu bine de praf. Luați apoi o farfurie cu apă, nu prea plină și topiți în ea sare de lămie de zece bani. Așezați pălăria pe o suprafață întinsă, pe scândura de tăței sau de călcat și, miind peria în farfurie, frecați bine pălăria. E surprinzător ce bine se curăță paiele de praf și de murdărie și ce repede își relau coarea lor naturală. Pentru ca să spălați și calota, varțiți în pălărie tundul unei oale cam de acelaș diametru și după ce o potriviți bine pe acest calapod practic, spălați iar cu peria miuiată în lichidul de mai sus. După aceea spălați-o odată cu apă curată și ștergeți-o bine cu o cârpă, așa ca să nu mai rămână apă de loc. În orice caz, mai rămâne în paie destulă umezeală pentru a putea păstra forma pălăriei. Neteziți apoi pălăria cu fierul de călcat. Prin aceasta îi veți da și strălucirea necesară și o veți și întări. Luați seama însă, să nu călcați cu un fier prea încins și să dați foarte ușor; altminteri, pe când partea de sus a împletitului de paie se usucă numai decât, cea de jos rămâne încă udă. Cel mai bun lucru e să așezați între fier și pălărie o cârpă curată. Apoi, nu e bine să dați cu fierul într'un loc până ce se usucă definitiv, ci să uscați întâiu numai pe jumătate toată pălăria și apoi să treceți din nou cu fierul peste tot.

Călcatul rufelor.

Călcatul rufelor se face mai ușor dacă punem în scroabele fierbinte unt cam de mărimea unei nucii. („Munca“).

Hrănirea vacilor de făt.

Îndată după ce o vacă a luat vițel trebuie să o hrănim și cu ovăs, turte de oleu sau tărâțe, căci atunci se desvoaltă vițelul bine. Când se apropie însă timpul de-a fâta, experiențele de până acum au dovedit că este bine a reduce, începând cam cu trei săptămâni mai înainte, treptat, porțiunea acestor hrane nutritoare. »M-a.«

Pajiștea din grădini.

Dacă vrei să ai o pajiște frumoasă în grădină, nu întrelăsa a o grebla regulat primăvara, când pământul e bine svântat. Unde se arată vetre goale, seamănă sâ-mânță de iarbă sau sapă locul și-l amestecă cu gunoiu mărunt.

Dări de seamă și mulțămite publice.

Cu ocaziunea producțiunii aranjate a doua zi de Paști de tinerimea română din Zărnești în beneficiul corului românesc din loc și anume pentru procurarea unui pianin pe seama corului, au încurs următoarele contribuiri: I. Dan protopop 4 cor., Dr. E. Dan adv. 4 cor., familia preotului Solomon Făgărășan din Drăguș 10 cor., I. C. Baiu 4 cor. 20 b., Teutsch 4 cor., Daradici 2 cor., R. Binder 8 cor., Friedman 2 cor., Șt. Șelariu 3 cor. 60 b., N. Runcanu inv. 2 cor. 40 b., Kiss I. 2 cor., Neguș Șelariu 1 cor. 60 b., Beni Clococeanu com. 4 cor. 80 b., P. Schmidts 5 cor., N. Mih. Dan 60 b., Tr. Bude 60 b., Szöke G 2 cor., fam. preotului Grigorie Mănușii 12 cor., Andrei Șenchea 4 cor. 20 b., Iosif Gărbăcea 2 cor., N. Oratie 1 cor., I. Ionică silv. 5 cor., Iarca Șona 2 cor., Nic. Oratie 2 cor., I. Rusu 2 cor., I. Vodă notar 5 cor., Raf. Vodă 2 cor., N. Rimbețiu notar 4 cor., Vasilie Muntean dir. școlar 6 cor., A. Iișeș 2 cor., familia Badiu 2 cor., 60 b., D-l Sabadeanu jun. Brașov 8 cor., Dogariu contabil 5 cor., Prossig 8 cor., G. Bărsanu com. 6 cor. 80 b., Ștefan Micudă 2 cor., Iancu Dan 2 cor., Dr. Ilariu Hoadrea adv. 5 cor., Aron Pană primac 2 cor., N. Crăciun notar 4 cor., N. Dan cassar 4 cor., I. Vulsan măcelar 2 cor., N. Lupu com. 2 cor., I. Strămtu 5 cor., Iuliu Dan jurist 1 cor. 60 b., N. Pop inv. 2 cor., familia Cutean și d-șoara Aiteanu 10 cor., d-rele I. Șona 5 cor., G. Garioiu 60 b., Radu Mețian 1 cor. 20 b., d-ra Iust. Dan 3 cor., I. Gligore notar 4 cor., Romul Bude lăcă-

tuș 3 cor. 20 b., Iancu Nan farmacist 1 cor., G Botezan 3 cor. 20 f., Costi Ioanovicu 5 cor., Bucur Mețian proprietar 5 cor., Stan Pișcu 5 cor., G. Făulețiu inv. Herman 1 cor., Fr. Baier 2 cor. 40 f., Stolz frizeur 3 cor., Ion Minea și B. Văntoiu 3 cor., Ștefan Șt. Mețian 2 cor. 60 b., N. Clipea 1 cor., N. Bran 60 b., I. Renghea 2 cor. 60 b., Ion Minea 3 cor., Ștefan Minea 1 cor., I. Rekerr inv. dir. 2 cor., Iosif minea industr. 4 cor., N. Bratu Tipeiu proprietar 2 cor., B. Busioc 1 cor. 20 b., I. Micudă 2 cor., N. Oratie Rucăreanu 3 cor., N. Popa 1 cor., vād. Baiu 3 cor. 20 b., Bodo și Fülöp 2 cor., Teodor Voiculesț 2 cor., Stan Străvoiu com. 6 cor., Șierban 9 cor. 60 b., Gridan, Garioiu, Spulbăr 2 cor., I. Bulmez 1 cor., Ștefan Bulmez 7 cor., I. Stan Coleșiu proprietar 4 cor., D na Dr. György Lajos 2 cor., Șt. Fülöp jude reg. 2 cor., Paraschiva Isac 2 cor., Valeriu Pană inv. Sălște 2 cor., N. Sperchez inv. 3 cor. În total s'au încasat 325 cor. 60 b., din cari după detragera spesei a rămas venit curat 170 coroane. Tuturor contribuțiilor le exprimăm cea mai profundă mulțămite, aducându-le la cunoștință faptul, că din suma aceasta și alte ajutoare comitetul aranjator a cumpărat pentru trebuințele corului local un pianin în preț de 640 coroane. Comitetul aranjator cere și pe calea aceasta indulgența Onor. contribuției pentru inconviniul că în urma unor intrigi răutăcioase corul, pentru care se aranjase această convenire socială, a fost împiedecat de a executa cântările cu care se pregătise conform programului publicat.

Zărnești, 15 Aprilie 1909.

Comitetul aranjator.

P. Dan, Dr. Hoadrea, N. Sperchez, G. Nastes.

Creștinii din Felmer, tactul Cohalmului, aflători în America, în orașul Iungstovnu-Ohio din prilejul sfântelor sărbători ale Invierii D-ului din anul acesta, și-au arătat din nou dragostea și alipirea ce o au față de strămoșeasca noastră biserică, făcând un dar de 175 cor. ca să se cumpere pentru biserică un prapor. Au contribuit precum urmează: Ioan Babeț nr. 283. 25 cor., Vasilie Piticaș 20 cor., Iosif N. Piticaș 17 cor. 50 b., Iosif B. Piticaș 15 cor., Nicolae Moldovan 12 cor. 50 b., Vasilie Balint 10 cor., Ioan Piticaș nr. 348, 10 cor., Vasilie Ionuț 10 cor., Zaharie Buzete 10 cor., Bucur Câlțea 10 cor., Ioan Burcutean nr. 188, 10 cor., Moise Călin 7 cor. 50 b., George Iubja 7 cor. 50 b., Ioan Ionuț 7 cor. 50 b., toți din Felmer și George Martin din Ilmbav 2 cor. 50 b. Pentru acest dar le aduc și pe această cale mulțămitele întregului popor. Dumnezeu să-i țină sănătoși și cu spor la lucru, iar ceea ce au dat să le întoarcă înzecit.

Felmer, în 10 Maiu n. 1909.

Bucur H. Șolca preot.

MULTE ȘI DE TOATE.

Americanii criticați de scriitorii lor.

Nu de mult a apărut la New-York volumul »Metropolis« al scriitorului american Upton Sinclair. Volumul acesta a produs mare senzație în toate cercurile prin desvăluirea atâtor păcate ale societății înalte din America. Mulți dintre cei mai cu vază bărbați, multe doamne din înalta societate s'au recunoscut în personagiile povestirii lui Sinclair. Jurnalele l'au criticat pentru atitudinea sa, imputându-i că a fost prea nedrept, că prea exagerat lucrurile. Nu este de pildă adevărat că înalta societate din America își pierde timpul și risipește sume enorme pentru petreceri deșarte și fără de nici un rost.

Dar îndată după ce Sinclair publică răspunsul său, au »mutit toate criticele.« Cele expuse în cartea mea sunt redactate pe baza datelor primite tocmai dela membrii acelei societăți pe care o descriu, a răspuns Sinclair. Am fost introdus în strălucitele palate ale bogățiilor noștri. Mi s'a arătat acolo bogăția risipită pentru mii de nimicuri fără de nici un folos. În dulapuri am văzut sute de perechi de mănuși și volaluri scumpe, cari nu fuseseră îmbrăcate nici odată. Atâtea cravate, batiște de mătase, umbrele, pălării și alte astfel de lucruri mi s'au arătat în unele case, în cât se putea bine asortată. Mi s'au arătat și conturile, ca să mă conving cât costă toate aceste lucruri. Mi s'a spus că cheltuește un membru din înalta societate americană pentru întreținerea gospodăriei sale. O simplă excursiune cu automobilul îl face să cheltuiască mii de

dolari. Prânzul îi costă adese-ori zeci de mii de dolari.

Acum ziarele americane anunță că Sinclair a scos o altă carte, în care se ocupă cu acei indivizi, cari prin speculațiuni și trucuri de bursă au ajuns la averi și situații înalte. Câți-va dintre cei vizati în acest volum l-au dat pe Sinclair în judecată. Scriitorul a mărturisit că scopul lui a fost ca prin desvâlirea acestor fapte să atragă luarea aminte a tuturor asupra prăpastiei spre care înalta societate americană se îndreaptă. A vrut să îndrepteze răul, în interesul poporului, în interesul Statului. Și tribunalul l'a achitat.

O invenție ingenioasă.

Vă amintiți de povestea lui Ali-Baba, care într-o zi ajungând într-o peșteră întunecoasă nu putu să intre din cauza unei porți de fer ce baricada intrarea. Atunci Ali-Baba strigă:

— Sesam! Deschide-te! Și poarta s'a deschis.

Tot așa și un mecanic din Franța a inventat următorul sistem de a deschide casele de bani.

E de ajuns să pronunți o vorbă secretă, care este înregistrată pe o placă îndărătul aparatului de închidere, printr-un cilindru analog principiului fonografului și care acționează un alt aparat de deschidere. Grație acestui cuvânt, casa de bani e deschisă!

Haremul Sultanului.

Prin detronarea lui Abdul Hamid, mai fără de milă au fost lovite frumoasele circasiene, grecoaicele și armencele, parte soții, parte sclave ale fostului sultan. acele femei, cari până ieri trăiau o viață atât de liniștită într-un colț al Serailului.

Până acum s'a scris mult despre haremul sultanului. Dar tot ce s'a scris este mai mult un produs al fantaziei. Căci numărul femeilor din jurul lui nu-l cunoaște nimeni. După Coran, sultanul nu poate avea mai mult de șapte cadâne. Acestea sunt femeile lui legitime. Nu-l oprește însă pe sultan nimenea de a-și procura ori și câte ar voi.

Organizarea haremului se face în modul următor. Mama și surorile sultanului caută cele mai frumoase copile circasiene și georgiene, cari înainte de a fi aduse înaintea sultanului, sunt crescute în cele mai de frunte familii turcești. O turcoaică nu poate face parte din harem, deoarece femeile de aici sunt considerate de sclave.

Femeia care-i naște sultanului primul copil, devine soția lui legitimă. Dar ea nu poartă titlul de sultană. Acest nume este al mamei suveranului turc.

Afară de cadâne mai sunt în harem așa numitele Odalac, femei, cari au rolul de a distra pe Sultan prin jocuri, cântece și glume. Nu se pot prezenta în fața sultanului decât atunci când sunt chemate și adeseori se întâmplă că marele padișah își uită cu totul de ele.

Pe o treaptă ceva mai sus sunt femeile numite Casechis, acele femei, cari au născut sultanului câte un prinț. Ele primesc anual o leață de 25 mii de piaștri din vistieria statului. Având în vedere marile număr de Casechis, e ușor de înțeles ce povară sunt acestea pentru buget.

Sub Abdul Hamid haremul a decăzut și el. Devenise nu o scenă din o mie și una de nopți, ci o temniță de nes. ferit. Sultanul acesta, fiind foarte bănuitor, uciddea cu mâna lui pe femeile, cari îi dedeau prilej la cea mai mică bănuială.

Astfel se povestește, că pentru o simplă mișcare, el a împușcat pe o sclavă, și din gelozie a omorât pe altă femeie, care avea în harom o bună prietenă. Ii părea că nenorocita ființă ține mai mult la prietena ei decât la dânsul.

Otrăvirile și aruncarea în Bosfor erau ceva așa de natural în palatul sultanului. O sclavă care n'avea mai mult de doisprezece ani, găsind pe o masă un revolver, începu să se joace cu el. Abdul Hamid, crezând că în mîntea ei de copil plănuește vre-un atentat, o ucise în cele mai îngrozitoare chinuri.

Mai târziu, când toate supliciile, la cari erau supuse femeile din haremul lui Abdul Hamid, vor fi cunoscute, se va vedea ce îngrozitor călău, ce rușine a vremurilor noastre a fost acest om, căruia soartea îi încredințase odată destinele unui popor cu trecut glorios.

Avuțiile sultanului Abdul-Hamid.

Ca să ne putem face o închipuire despre bogățiile fostului Sultan și despre modul său de trai, lăsăm să urmeze ur-

mătoarele amănunte: Vistieria fostului sultan ascunde cele mai mari comori. Se află acolo o mulțime de cești și ibricuri de ceai prețioase, toate acoperite de pietrii scumpe și mărgăritare, precum și diferite vase prețioase. Pe catifea albă sunt cele mai mari trei smaragde ale lumii, fiecare are o lungime cam de 15 cm., lângă ele sunt mărgăritare în mărimea oului de porumbel. Aici se află tronul cu pietre scumpe de aur al sultanului Selim, care e aproape de doi metri de înalt. Păreții și podelele palatului sunt de marmoră și sunt acoperite de cele mai scumpe covoaie orientale. Pe pereți sunt oglinzi mari de Veneția.

Din menajul sultanului făceau parte douăsprezece mii de oameni, aceștia toți locuiau în Yildiz și trăiau pe cheltuiala sultanului. De menaj se țineau următoarele persoane: 30 șambelani, 50 adjutanți, 100 secretari, 30 funcționari pentru garderoba imperială, 50 de oameni pentru dispoziția șefului de ceremonii, 60 medici, 35 farmaciști, 50 vânători pentru animale mari sălbatice, 30 de vânători de paseri, 30 servitori pentru curățirea lămpilor din palat, 20 oameni cari au datoria să servească cafeaua, 50 bibliotecari, 20 servitori în serviciul sultanului, 100 funcționari în serviciul palatului, 400 îngrijitori de cai, 1000 camerieri, 400 pe seama lucrătoriei și tot atâția cari duceau mâncările din lucrătorie în diferite camere, 400 muzicanți, cântăreți, actori, acrobați, 300 enunți pentru harem, 50 barbieri, 400 grădinari, 3000 de femei, cari serveau cadânele, 200 albi, cari păzeau neîntrepuț camerele de locuit ale sultanului, 100 gondolieri pentru gondolele sultanului, 400 păzitori pe seama vistieriei.

În ceea ce privește consumația în palatul sultanului amintim numai că zilnic se mânca 18,000 funți de pâine. Se plătea anual pentru repararea mobilierului și a covoarelor 15 milioane franci, pentru toalete, bijuterii, și cosmeticiuri pentru femeile haremului 50 milioane, pentru afacerile de dragoste ale sultanului 65 milioane, pe haine și alte cheltuieli personale ale sultanului 10 milioane, pentru cadourile 20 milioane, pentru ținerea cailor 2,300,000, pentru bucătărie 25 milioane, pentru alte cheltuieli 13 milioane franci. Suma destinată pentru menaj anual se urea la șapte sute de milioane.

Și toate aceste le plătea poporul. Nu e mirare, dacă poporul n'a putut și nici n'a voit să mai susțină și mai de parte aceste cheltuieli.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Victor Braniceu.

Aprecierea șampaniei. Se toarnă șampania într-un pahar — șampania fină nu trebuie să fie galbănă — lași apoi să mușeze. Numai în modul acesta se poate cunoaște după miros vinul e l bun, care s'a folosit la fabricație. Gustul trebuie să corespundă perfect șampaniei frațuzestii. Toate acestea calități le are șampania »Andrényis».

Un atestat minunat i s'a trimis d-lui Albert Müller Budapesta strada V/28 Vădășz 54. Iată-l aci: După Dumnezeu îți mulțumesc d tale, pentru că femeia mea în ziua în care a folosit crucea d-voastră R. B. nr. 86967 s'a simțit mai bine și după ce a întrebuit-o 3 săptămâni, s'a vindecat. *Francisc Nagy*, strugar în Arokszásas 199. Acest atestat ne arată, că a celor, cari sufer de gicht, reumă, astmă, insomnie, epilepsie, oboseală, loșin, zgârciuri în stomach, auz slab, lipsă de apetit, ischias, precum slăbire etc. le folosește crucea d-lui Albert Müller după electro-magnetica R. B nr. 86967.

Câte-va cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărată că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea a celor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofici. Căci în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cine-va care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, trebuie să fie cine-va cărui oameneii să-și încredințeze fără teamă, fără șfială și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăa lui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințos, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce

deja eventual există, atunci apoi va în-ceta existența boalelor secrete.

De e chemare atât de mare și pentru acest scop e instituitul renumit în toată țara al D-rului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta, VII., Rákóczi-ut 10), unde pe lângă disoreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbați cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberază de materiile de bătă, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor d-lui dr. PALOCZ vindeca deja de ani de zile repede și radical cu metoda lui proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai negișe, ranele sifilitice, boalele de țevă bășică, nervi și șira spinărei, începutul și de confuzie a minții, urmările onanieirii ale sifilisului, erecțiunile de paimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătă-măturil, boalele de sânge, de piele și toate boalele o ganelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și esire separată. În ceea ce privește cura, depărtarea nu este piedică, căci dacă cine-va, din ori-ce cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătura numai marca de răspuns). **Limba română se vorbește perfect.** După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fie caruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a m. până la 5 ore p. m., (Dumineca până la 12 ore a. m.)

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital specialist, Budapesta, VII., Rákóczi-ut 10.

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Maiu n. 1909.

Renta ang. de aur 4%	113 75
Renta de aur de aur 4%	113 45
Leu. câ. ter. ung. în aur 3 1/2%	83 45
Lap. câil. fer. ung. în argint 4%	113 90
Bonuri rurale croate-slavone	94 35
Impr. ung. cu premii	205 —
Leșuri pentru reg. Tisei și Seghediu	144 25
Renta de hârtie austr. 4 1/2%	96 65
Renta de argint austr. 4 1/2%	96 55
Renta de aur austr. 4%	117 25
Renta de coroane austr. 4%	96 70
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	86 75
Los ri din 1869	159 —
Aciul de ale Băncii ung. de credit	1766 —
Aciul de ale Băncii austr. de credit	754 50
Aciul de ale Băncii austro-ung.	641 —
Napoleoniori.	9 03
Mărci imperiale germane	117 12 1/2
London vista	239 52 1/2
Paris vista	95 25
Nepo italiene.	94 65

Cursul pietei Brașov

Din 13 Maiu n. 1909.

Bancnote rom. Camp. 18.92	Vând.	18 96
Argint român	"	13 80
Leu turcesc	"	21 40
Seris. fonc. Albine 5%	100.—	101.—
Ruble Rusesce	"	2 51
Napoleoniori.	"	19 04
Galbeni	"	11 20
Mărci germane	"	117.—

„ECONOMUL“

institut de credit și economii, societate pe acțiuni. Centrală în Cluj (casa proprie) Strada Veselényi-Miklós 26. Filiale în Gherla, Ludogul de Mureș, Panticeu, expozitură în Aiud.

Intemeiat la anul 1886.

Are Capital social în 4000 acțiuni	K.	400.000
" Fonduri de rezervă	"	250.000
" Fonduri culturale și de binefacere	"	15 000
" Depuneri spre fructificare circa	"	1 500.000

Primește depuneri spre fructifi care dela privați cu 4 1/2% și cu 5%, iar la suma peste 10.000 cor. și dela corporațiuni culturale sau filantropice cu condițiuni excepționale favorabile.

Es omtează cambii cu cel puțin două subserieri;

Dă împrumuturi pe cambii cu acoperire ipototecară cu 7% și 3%; Acoardă împrumuturi ipototecare cu amortizare pe 10, 20 și 30 ani cu 7%.

Acoardă împrumuturi de Cont-curent cu acoperire de hârti de valoare notate la bursă cu 6% și 7%;

„Economul“ ajută, ca să se în-fiinteze în comune bănci sătești; de acelea s'au fă. ut la Gilău, Feneș, Sălcina, Tic, Berind.

„Economul“ mijlocește cele mai ftine asigurări pe viață și contra focului.

Președinte: Vicepreședinte: Dr. Isidor Marcu. Ioan Nestor de Desmir.

Dir. executiv: Dr. Amos Frâncu.

Membrii în Direcțiune: Dr. Elie Dăianu, Ladis'au Papp, Ștefan Havași, Dr. Romulus Marcu, Iuniu Br. Hodoș, Dr. Coriolan Pop. Juriscon-sult: Dr. Victor Porușin, avocat.

Nr. 3653—1909

Publicațiune.

Pe baza recercării on. tribunal regese din loc se aduce la cunoș-tința publică ca on. acela în privința comasării locurilor din Poiană află-toare pe hotarul comunei Brassó a emis următoarea rezoluțiune:

1204—909 polg. szám

Jelentése Schmidt György föld-mérőnek, melylyel Brassó város rész-leges tagositása ügyében az általa kiköltött vonatkozó, kivetési lajstrom az összesített kimutatással együtt beterjesztette.

Végzés

A brassói kir. törvényszék a fenneb jelzett tagositási ügyben a földmérő által beterjesztett kivetési lajstromot a 800—908 I. M. szám alatt kiadott rendelet 8 §-nak első bekezdése értelmében átvizsgálás után jóváhagyó záralékkal ellátva 1-alatt további eljárás végett a brassói m. k adóhivatalnak megküldi, azzall az értesítéssel, hogy a jóváhagyott költésgvetésben előirányzott 22365 K 49 fillér birtokrendezési költségek-ből az 500—908 I. M. szám alatt kiadott utasítás 149 §-a értelmében a m. kir. földmívelésügyi minister ur által megtérítendő 1492 K. összeg levonása folytán az érdekelt bir-tokosra összesen 20873 K. 49 f. lett kivetve és a birtokosoktól költség járulék czimén ez utóbbi összeg hajtandó be, továbbá hogy az ér-dekelt birtosoknak a tagositandó területén levő összes birtokának 1908 évi állami földadója 655 K. 29 fil. s ennél fogva az egy K. állami föld-adóra eső költségjárulék összege (az arányszám) 31.8543 K-t tesz ki.

Erről a kir. törvényszék az összes érdekelt feleket, Schmidt György földmérőt és a 800—908 I. M. számú rendelet 8 §-a értelmében a brassói m. kir. pénzügyigazgató-ságot, utóbbi azzal, hogy a kive-tési lajstrom szerint behajtandó összeg a fenneb már jelzett 20873 K. 49 fill. értesiti

Brassó, 1909 évi febr. hó 22-én. A kir. törvényszék üléséből.

(P. H.)

Wittich s. k. Bella s. k. elnök. jegyző.

(547, 3.) Magistratul orașănesc.

Aviz!

Am onoarea a încunoș-tința pe stinații mei mușterii că mi-am mutat

Atelierul de croitorie
Târgul Cailor Nr. 1
(deasupra prăvăliei SCHERG).

Cu deosebită stimă

Bela Teilmann.

Institut indigen. Banca de asigurare
„TRANSILVANIA“
 din Sibiu

intemeiată la anul 1868

in Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),
 asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune,
 edificiilor de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.
 asupra vieții omului

in toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen
 fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața
 întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: Capital asigurat asupra vieții:
95,816.412 cor. **9,882.454 coroane.**

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii 4,484,278-83 c., pt. capitale asig. pe viață 4,028.113-12 c.

Oferte și informațiuni se pot primi dela: Direcțiunea în Sibiu,
 strada Cisnădiei nr. 5 etajul I, curtea I, și prin agenturile principale
 din Arad, Brașov, Bistrița, Cluj, și Oradea-mare, precum și de a subagenții
 din toate comunele mai mari.

In-
 dispensabil pentru
DAME

Cel mai bun cosmetic

Crema MARGIT a lui Földe's

departează după câte va zile pistrii, pete de floc, sgrăbănțe și alte
 neurătenii de piele. Netezește încrețiturile și face obrazul alb,
 fresc și juvenil. Prețul unui borcan mic 1 cor., mare 2 cor.

ARTICOLE SPECIALE de TOALETĂ: Pudra Margit 1 cor. 20 b.,
 Săpun Margit 70 b.; Pasta de dinți Margit 1 cor.; Apă de obraz
 Margit 1 coroană. — Trimite cu rambursă sau primind prețul.
 Producătorul: **CLELENS v. FÖLDES**, farmacist în ARAD.

Se capătă în toate farmaciile.

Depozit principal în Brașov: Julius Hornung, Emil Jekelius,
 Fr. Klemen, V. Klein, B. Kugler, Lang & Theil,
 droguerie; E. Neustädter, H. Oberth, V. Roth,
 Fr. Stenner, Teutsch & Tartler, dro-
 guerie; Sighișoara: A. V. Lin-
 gner, farmacie.

Cruce seu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lu Volta.

Vindecă și inviorează

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a
 acest aparat vindecă boa-

se da împrejurării, că
 le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, ne-
 uralgie, împedăscarea circulațiunii sângelui, anemie, ameteții, țuituri de ureche, bătăle de inimă,
 sgârțuri de inimă, asmă, aușul greu, sgârțuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, re-
 ceală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia,
 circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicu-
 lui se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate incurse din toate păr-
 țile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate
 Acel pacient, care in decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-
 ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se
 confunde cu aparatul „Volta“, de ore-ce „Crucea-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-
 Ungaria a fost oficial oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut
 apreciat și cercetat. Deja leftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e 6 cor.
 folosibil la morburii, cari nu sunt folosibil la copii și femei de
 mai vechi de 15 ani. constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vëndare pentru țers și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V. 28, Strada VADÁSZ 34,
 colțul strada Kálmán.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fleri
 se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tatungeria de pe par-
 cul Rudolf și la Eremias Nepoții.

Încălțăminte de
GHETE
 original americane pentru Dame, Domni și Copii.

Papuci albi de atlas.	Cisme de lucru.	Ghete cu șinoare.
Papuci albi	Cisme Halina.	Ghete cu nasturi.
Papuci de dans.	Cisme de vânat.	Ghete cu zug.
Papuci de gimnastică	Cisme de călărit.	Ghete de volaj.
Papuci călduroși	Gamase.	Pantofi de casă
Papuci de postav.	Galoși.	

pentru Dame, Domni și Copii.
 Calitate solidă. — Magazin de încălțăminte. — Mare asortiment.
 Fason modern. **ALFRED IPSEN Kronstadt,** Prețuri ieftine.
 Strada Vămii nr. 36, (vis-à-vis de Cafeneaua Transilvania).

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.

vis-à-vis de Băcânia Steua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de mörte, aședământul
 seu de înmormântare bogat asortat in cari toate obiectele,
 atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot că-
 păta cu prețuri ieftine.

Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot
 inchide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprieă a tuturor sicriurilor de lemn, de
 metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.

Depou de cununi pentru monumente și plântici cu prețurile
 cele mai moderate.

Representanță de monumente de marmură, care funebre
 proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vëndet,
 pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se esecută prompt și ieftin, i a u
 asupra ni și transporturi de mörți in străinătate.

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provêdut cu cele mai
 bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot
 felul de caractere de litere din cele mai moderne
 este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce
 comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
 IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
 LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
 DIVERSE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
 DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
 pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
 Circulare, Scrisori.
 Couverte, in totă mărimă.

TARIFE COMERCIALE,
 INDUSTRIALE, de HOTELURI
 și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE ÎNMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul
 tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în eta-
 jal, înderept în curte. — Prețurile moderate. —

Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.